

FREINETSCHOOL - POPERINGE

DE TORTELTUIN

Werf 52 a - 8970 Poperinge | tel. 057 33 30 85

www.detorteltuin.be | info@detorteltuin.be

INFOBOEKJE

Beste ouders

Voor jullie ligt het schoolreglement van Freinetschool DE TORTELTUIN.

Bij de inschrijving van je kind op onze school, verklaar je je akkoord met de inhoud

en met het pedagogisch project.

Bij elke wijziging zullen we jullie op de hoogte brengen, schriftelijk of via elektronische weg.

Als je niet reageert, gaan we ervan uit dat je met de aanpassing instemt.

Ga je niet akkoord met de wijziging, dan eindigt de inschrijving van je kind op 31 augustus van het lopende jaar

of kun je als ouder beslissen je kind van school te veranderen.

Heb je vragen of suggesties, dan ben je steeds welkom bij een begeleider,

bij de klasouder of coördinator.

DEEL 1: SCHOOLREGLEMENT

I DE TORTELTUIN

1. Bereikbaarheid

Adres: Werf 52a 8970 Poperinge

Tel / fax: 057/33 30 85

GSM: 0499/29 20 80

Mail coördinator: info@detorteltuין.be

Secretariaat: secretariaat@detorteltuין.be

Mail zorgcoördinator: zorg@detorteltuין.be

Website : www.detorteltuין.be

Wil je volgen wat er in de klassen gebeurt, surf dan naar **delispeltuut.blogspot.com**.

Tijdens de maanden januari en februari van het voorafgaande jaar krijgen broers en zussen en kinderen van begeleiders voorrang om zich in te schrijven.

Vanaf de eerste schooldag van maart vervalt de voorrangsregel en kunnen geïnteresseerde ouders inschrijven.

2. Klasuren

's Morgens: van 8.41 tot 11.55

Op woensdag tot 11.45

's Middags: van 13.15 tot 16.00

Op vrijdag: tot 15.00

Om de klaswerking (de ronde is een Freinettechniek) vlot te laten verlopen, vragen wij om vanaf 8.30 op school te zijn. Dit geldt ook voor kleuters.

3. Opvang

De school biedt voor- en naschoolse opvang aan. 's Morgens is dit vanaf 7.30 en na 16 uur kun je op school blijven tot 18.00, op vrijdag is dit slechts tot 17.30.

Op woensdag start de opvang om 12 uur en eindigt om 14 uur. De praktische organisatie (kostprijs, inschrijving, ...) wordt telkens meegedeeld via de nieuwsbrief van de school.

4. Kledij

Voorzie alles (jas, muts, wanten, brooddoos, turngerief, ...) van een naam. Zo komen verloren voorwerpen terug bij de eigenaar.

5. Maaltijden

Op school kun je warm eten. Je kan ook boterhammen meebrengen of soep drinken. De prijzen zijn de volgende:

- ♦ Overblijven: 0,25 euro
- ♦ Soep: 0,75 euro
- ♦ Middagmaal: kleuter: 3,21 euro
lager schoolkind: 3,74 euro

Wie zijn boterhammen meebrengt, vragen we om brooddoos en drinkbus te gebruiken (= herbruikbaar), dit om de afvalberg te verkleinen.

6. Betalingen

Elke maand geven we een rekening mee. We vragen de ouders om deze via domiciliëring te regelen. De volgende bedragen reken we maandelijks aan:

	FORFAIT	VANAF HET 4 DE KIND
PEUTER 1 STE KLEUTER	9,85	5,45
2 DE KLEUTER 3 DE KLEUTER	11,02	6,06
1 STE LEERJAAR 2 DE LEERJAAR 3 DE LEERJAAR 4 DE LEERJAAR 5 DE LEERJAAR	13,35	8,95
6 DE LEERJAAR (zwemmen gratis)	13,35	

Hiermee betalen we de kosten voor het biologisch fruit, de gezonde koeken, het water, het zwemmen en de uitstappen. Het 6 de leerjaar zwemt gratis.

De school doet inspanningen om de uitstappen zo goedkoop mogelijk te houden.

Indien gewenst kan er in overleg met ouders en school een financiële regeling afgesproken worden.

Om de bijdrageregeling te berekenen houden we rekening met de volgende items:

- 1) Scherpe maximumfactuur voor het verlevendigen van de eindtermen (toneel, eendaagse uitstappen, museumbezoek, zwemmen).

De volgende bedragen verrekenen we in het forfait.

1 KL: € 15,30

2 KL + 3KL: € 20,00

1 tot 5 L: € 30,30

6 L: € 48,30

- 2) Maximumfactuur voor meerdaagse extra-muros-activiteiten. Hier wordt niets voor aangerekend.

- 3) Diensten

In het kader van het gezondheidsbeleid van de school bieden we gezonde koeken, water en biologisch fruit aan. Dit bedrag zit in het forfait berekend.

7. (niet) Roken op school

Het KB van 15 mei 1990 is heel duidelijk: Op school mag niet gerookt worden in gesloten ruimtes waartoe de leerlingen toegang hebben.

Dit betekent dat je o.a. niet mag roken :

- in de zaal
- in de toiletten
- in de klassen

- in de refter
- in het secretariaat
- in de bibliotheek

Er staat hier geen grens op: het verbod geldt dus eveneens buiten de schooluren en ook voor niet-leerlingen. Ook voor opendeurdagen of ouderavonden worden geen uitzonderingen gemaakt.

8. Gezondheid op school

Gezondheid is onbetaalbaar! Op school willen we dit iedereen leren. In klas bieden we de kinderen lekker water, gezonde koeken en biologisch fruit aan. Zelf tussendoortjes meegeven hoeft niet!

9. Verjaardag

Voor verjaardagen brengen we geen snoep mee. Leuke of interessante alternatieven zijn gebak, een boek, een spel, ...
Je kan hiervoor overleggen met de begeleiders.

10. Abonnement op dopido/dokadi /doremi/zonnekind/zonnestraal/zonneland

De kinderen van het kleuter en lager kunnen zich via de school op die tijdschriften abonneren.

11. Schoolverzekering

De schoolverzekering dekt de lichamelijke schade bij ongevallen tijdens de schooluren. Ongevallen die zich zouden voordoen op de weg van school naar huis en omgekeerd, zijn ook verzekerd.

Verzekeringsdocumenten zijn op school beschikbaar.

Schade aangebracht door kinderen

Als er sprake is van een 'opzettelijke' daad, vergoeden de ouders door hun kinderen aangebrachte schade aan infrastructuur (ruiten, meubilair) of schade aan materiaal in klassen.

De begeleider die toezicht heeft, oordeelt over de al dan niet opzettelijkheid van de daad.

Persoonlijk materiaal

Voor beschadiging of verdwijning van persoonlijk materiaal zijn we niet verzekerd.

12. Veiligheid rond de schoolpoort

- Rij voorzichtig in de buurt van de school.
- Respecteer de maximum snelheid: **30 km/u.**
- Sluit de poort als je de school binnenkomt of buitengaat.
- Parkeer niet voor de schoolpoort of op het voetpad. Op loopafstand zijn er voldoende alternatieven.

13. Zwemmen

- Elk jaar wordt een specifieke regeling uitgewerkt, waarvan u tijdig bericht ontvangt.
- Gelieve voor het zwemmen alle kledingstukken te naamtekenen.
- Leer uw kinderen zich goed af te drogen.
- Geef, vooral tijdens de winter, een muts mee met uw kind.
- Gemakkelijke kledij is aangewezen.

14. Wat je beter niet meebrengt ...

- Breng geen elektronische speeltoestellen mee naar school zoals nintendo's, PSP, IPOD, MP3, ...
- GSM's op school blijven in de schooltas en worden pas aangezet na 16 uur en buiten de school. Meebrengen gebeurt op eigen verantwoordelijkheid.

15. Gymlessen

- 1) Bewegen vinden we super-belangrijk. Vandaar dat we willen dat kinderen zo veel mogelijk kunnen deelnemen aan de activiteiten.
- 2) Afspraken begrijpen en nakomen is een belangrijke attitude. De afspraken die gelden zullen we tijdens de sportlessen extra kaderen en voor de jongsten zal er meer tijd zijn om zich de afspraken eigen te maken. Twee sleutelwoorden hierin zijn hygiëne en veiligheid.
- 3) De opvolging door de ouders kan maar gebeuren als jullie deze afspraken ook kennen. Vaak is deze opvolging door papa en mama het extra-steuntje dat jullie kind nodig heeft.

KLEUTER:

- **Gymschoenen** die de kinderen zelfstandig kunnen aandoen (elastiek of velcro)
- **Lang haar** moet in een staartje voor de sport- en zwemlessen.
- **Voor de zwemlessen:** kledij die makkelijk aan en uit kan

LAGER:

Gymschoenen

- niet dezelfde waarmee de leerlingen naar school komen (sporthygiëne).
- 1 ste leerjaar: gymschoenen die de leerlingen zelfstandig kunnen aantrekken (veters zelf kunnen knopen).

Kledij

- **T-shirt** (met korte mouwen) en korte sportbroek of turnpak die we enkel tijdens de turnles dragen (hygiëne). Trui en lange broek zijn niet meer nodig omdat het in de sportzaal goed warm is. Wordt er buiten gesport en is het koud, dan mogen de leerlingen hun gewone trui boven hun turn-t-shirt aandoen.
- **Verplicht** kousen aan te hebben in de sportschoenen (kousenbroek mag ook), Dat mogen dezelfde kousen zijn waarmee ze naar school komen. Hou wel rekening met de zomerperiode waar de leerlingen soms geen kousen aan hebben in school: best een paar kousen **ALTIJD** in de turnzak laten zitten (kousen zijn tegen blaren tijdens het sporten).
- **Lang haar** moet steeds in een staartje tijdens de sport- en zwemlessen. Lang rondslingerend is een belemmering van het zicht bij zwemmen en sporten, en het is niet hygiënisch (enkele elastiekjes in de turnzak).
- **Juwelen, uurwerken, oorringen waar je kan aan haperen, armbandjes, halskettingen, ringen, ...** doen we uit voor de sport- en zwemlessen. Dit is voor de eigen veiligheid en voor de anderen.
- **Schrijf de naam in alle sportkledij en sportschoenen.** Bij verlies kan het onmiddellijk teruggegeven worden.
- **Laat de turnzakken op school.** Voor elke vakantie het gymgerief mee naar huis om te wassen.
- Als er een **geldige reden** is om **niet deel te nemen** aan de gym- en zwemlessen, gelieve dat op een briefje mee te geven.

Gelieve de naam aan te brengen op alle gerief. Het turngerief blijft op school. Voor elke vakantie gaat het mee naar huis om te wassen.

16. Vrije dagen

Elk jaar worden 2 occasionele vakantiedagen vastgelegd. Ze worden per brief meegedeeld.

17. De ouders

Poetsregeling

Aan de ouders vragen we de klas (van één) van hun kind(eren) te poetsen. De administratieve hulp stelt een lijst op met namen en telefoonnummers.

De begeleider noteert die in een wekelijks beurtroelsysteem en geeft de sleutel mee.

Ouders die willen omruilen nemen hiervoor zelf het initiatief.

De begeleider zorgt voor beschikbaar poetsgerief.

De klas is geveegd en stoelen, ... staan op de tafels.

Vervoer door ouders

* Zwemmen

Ouders helpen het vervoer verzorgen van en naar het zwembad (kleuters en jongste lager). Oudere leerjaren gaan te voet.

* Uitstappen

Voor uitstappen doen we beroep op ouders indien geen openbaar vervoer mogelijk is.

Vervoerkosten vanaf 40 km worden terugbetaald.

De ouders geven toestemming aan hun kinderen om deel te nemen aan de uitstappen bij ondertekening van het schoolreglement.

* Andere activiteiten

Vervoersonkosten dien je in bij de coördinator. De vergoeding (vanaf 40 km) bedraagt

0,20 euro per km. Voorgedrukte formulieren kunnen bekomen worden bij de coördinator.

Zwemmen

De begeleiders van jongere kinderen kunnen beroep doen op ouders om mee te helpen in het zwembad.

In de hogere jaren geven de gymleraar en de begeleiders de zwemlessen.

18. Groeifeest

De school is pluralistisch en kiest voor cultuurbeschouwing. Samen met de ouders bereiden de begeleiders elk jaar het groeifeest voor.

Vorbereiding op de eerste communie en vormsel gebeuren buiten de schooluren. Het initiatief voor deze feesten ligt bij de ouders.

19. Deelname extra-muros-activiteiten

Regelmatig gaan klassen op stap: extra-muros

Hiermee worden activiteiten bedoeld van 1 of méér schooldagen die plaatsvinden buiten de schoolmuren voor één of meer leerlingengroepen.

De school vindt het belangrijk dat zoveel mogelijk kinderen deelnemen aan deze activiteiten en gaat ervan uit dat zonder tegenbericht van de ouders het kind inderdaad mag deelnemen.

We wijzen er echter op dat de ouders het recht hebben om hun kinderen niet te laten meegaan mits ze deze weigering voorafgaand aan de betrokken activiteit, uitdrukkelijk schriftelijk kenbaar maken aan de school. Leerplichtige kinderen die niet deelnemen aan extra-muros-activiteiten moeten wel degelijk aanwezig zijn op school, die op haar beurt zorgt voor aangepaste activiteiten.

20. SOM en Fopem

Freinetschool De Torteltuín is een onafhankelijke methodeschool. Fopem (Federatie van onafhankelijke pluralistische en emancipathorische methodescholen) is de overkoepelende organisatie die de belangen behartigt. Daarnaast behoort de Torteltuín tot de SOM, de scholengemeenschap van onafhankelijke methodescholen. Beide organisaties zijn beschikbaar via het internet of telefonisch op 09/234.01.84.

Volgende scholen vormen samen de SOM:

Buurtschool V-tex, Guldensporenlaan 27, 8500 Kortrijk

De Klaproos, Grote Weg 240 - 9500 Geeraardsbergen

De Levensboom, Bruyningestraat 56 b , 8510 Marke

De Levensboom, Kijkuitstraat 10, 8560 Wevelgem

De Muze, Houtheide 25, 3150 Haacht

De Sterrebloem, Lange Akkerstraat 17, 9800 Meigem - Deinze

De Torteltuín, Werf 52 A, 8970 Poperinge

De Tuimelaar, Eekhoornlei 9, 2900 Schoten

De Waterval, Veltwycklaan 134, 2180 Ekeren - Antwerpen

De Weide, St. Apoloniastraat 11, 9420 Erpe - Mere

De Witte Merel, Kapelsesteenweg 165, 2180 Ekeren - Antwerpen

De Wonder-wijzer, Hoogstraat 41, 3690 Zutendaal

De Zevensprong, Vital Decosterstraat 67, 3000 Leuven

Freinetschool De Vier Tuinen, Nederenamestraat 30, 9700 Oudenaarde

Klimop, Fabiolalaan 2, 8020 Oostkamp

Methodeschool De Buurt, Kartuizerlaan 20, 9000 Gent

Serafijn, Engelselaan 50, 9600 Ronse

't Schommelbootje, Diergaertstraat 9, 3570 Alken

't Speelscholeke, Hertstraat 7, 2100 Deurne - Antwerpen

Wondere Wereld, Ketelstraat 7, 3560 Lummen

21. Orde- en tuchtreglement

1. Ordemaatregelen

Wanneer je kind afspraken en regels overtreedt of de goede werking van de klas of school hindert, kan elk personeelslid van de school een ordemaatregel nemen: je kind even opzij zetten, een verwittiging in de agenda, niet deelnemen aan een activiteit,... Tegen een ordemaatregel is er geen beroep mogelijk.

Voor kinderen waar ordemaatregelen geregeld voorkomen, wordt in overleg met jou, de zorgcoördinator of begeleider en het CLB een begeleidingsplan opgemaakt. Wanneer het gedrag van je kind, ook met een begeleidingsplan, een probleem wordt voor het verstrekken van onderwijs of om het opvoedingsproject te realiseren, kan er een tuchtmaatregel genomen worden.

2. Tuchtmaatregelen

Wanneer het gedrag van je kind in het lager onderwijs een gevaar of ernstige belemmering vormt voor de goede werking van de school of voor de fysieke of psychische veiligheid en integriteit van medeleerlingen, personeelsleden of anderen, dan kan het schoolhoofd of haar afgevaardigde een tuchtmaatregel nemen.

a) Mogelijke tuchtmaatregelen zijn:

- een tijdelijke uitsluiting van minimaal één schooldag en maximaal vijftien opeenvolgende schooldagen
- een definitieve uitsluiting.

b) Preventieve schorsing als bewarende maatregel

In uitzonderlijke situaties kan het schoolhoofd of zijn afgevaardigde bij het begin van de tuchtprocedure beslissen om je kind preventief te schorsen. Deze bewarende maatregel dient om te kunnen nagaan of een tuchtsanctie aangewezen is.

De beslissing tot preventieve schorsing wordt je schriftelijk en gemotiveerd meegedeeld. Het schoolhoofd of zijn afgevaardigde bevestigt deze beslissing in de brief waarmee de tuchtprocedure wordt opgestart. De preventieve schorsing gaat onmiddellijk in en duurt in principe niet langer dan vijf opeenvolgende schooldagen. Uitzonderlijk kan deze periode eenmalig met vijf opeenvolgende schooldagen verlengd worden, indien door externe factoren het tuchtonderzoek niet binnen die eerste periode kan worden afgerond. Het schoolhoofd of haar afgevaardigde motiveert deze beslissing.

c) Procedure tot tijdelijke en definitieve uitsluiting

Let op: wanneer we in dit punt spreken over 'dagen', bedoelen we telkens alle dagen maar zaterdag, zondagen, wettelijke en reglementaire feestdagen niet meegerekend. Bij het nemen van een beslissing tot tijdelijke en definitieve uitsluiting wordt de volgende procedure gevolgd:

1. Het schoolhoofd of zijn afgevaardigde wint het advies van de klassenraad in en stelt een tuchtdossier samen. In geval van een definitieve uitsluiting wordt de klassenraad uitgebreid met een vertegenwoordiger van het CLB die een adviserende stem heeft.

2. Jij als ouder, je kind en eventueel een vertrouwenspersoon worden schriftelijk uitgenodigd voor een gesprek met het schoolhoofd of haar afgevaardigde. De uitnodiging moet je minstens vijf dagen vooraf bezorgd worden.
3. Intussen krijg je als ouder en ev. jouw vertrouwenspersoon inzage in het tuchtdossier, met inbegrip van het advies van de klassenraad.
4. Na het gesprek neemt het schoolhoofd of haar afgevaardigde een beslissing. Deze beslissing wordt schriftelijk gemotiveerd en je binnen een termijn van vijf dagen aangetekend bezorgd. De beslissing vermeldt de beroepsmogelijkheden.

Als je als ouder geen inspanning doet om je kind in een andere school in te schrijven, krijgt de definitieve uitsluiting effectief uitwerking na één maand (vakantiedagen niet meegerekend). Is je kind één maand na de schriftelijke kennisgeving nog niet in een andere school ingeschreven, dan is onze school niet langer verantwoordelijk voor de opvang van je kind. Het zijn de ouders die erop moeten toezien dat hun kind aan de leerplicht voldoet. Het CLB kan mee zoeken naar een oplossing.

Ten gevolge van een definitieve uitsluiting het huidige, het vorige of het daaraan voorafgaande schooljaar kan het schoolbestuur weigeren om jouw kind terug in te schrijven.

d) Opvang op school in geval van preventieve schorsing en (tijdelijke en definitieve) uitsluiting

Wanneer je kind tijdens een tuchtprocedure preventief geschorst wordt of na de tuchtprocedure tijdelijk wordt uitgesloten, is je kind in principe op school aanwezig, maar neemt het geen deel aan de activiteiten van zijn/haar leerlingengroep. Het schoolhoofd of haar afgevaardigde kan beslissen dat de opvang van je kind niet haalbaar is voor de school. Deze beslissing wordt je schriftelijk en gemotiveerd bekend gemaakt. In geval van een definitieve uitsluiting heeft je kind één maand de tijd om zich in een andere school in te schrijven. In afwachting van deze inschrijving is je kind in principe op school aanwezig, maar neemt het geen deel aan de activiteiten van zijn/haar leerlingengroep. Het schoolhoofd of haar afgevaardigde kan beslissen dat de opvang van je kind niet haalbaar is voor de school. Deze beslissing wordt je schriftelijk en gemotiveerd bekend gemaakt.

3. Beroepsprocedures tegen tuchtmaatregelen

a) Beroepsprocedure na een tijdelijke uitsluiting

Je kan als ouder tegen de beslissing tot tijdelijke uitsluiting beroep aantekenen. De procedure gaat als volgt:

1. Binnen vijf dagen na ontvangst van de beslissing tot tijdelijke uitsluiting kan je schriftelijk beroep indienen bij de voorzitter van de interne beroepscommissie, Werf 52 A, 8970 Poperinge.
2. De interne beroepscommissie komt samen binnen vijf dagen na ontvangst van het beroep. Zowel jij als ouder als je kind als worden opgeroepen om te verschijnen voor deze interne beroepscommissie.
3. Intussen krijg je inzage in het dossier.

4. De interne beroepscommissie brengt je binnen vijf dagen per aangetekende brief op de hoogte van haar gemotiveerde beslissing. Deze beslissing is bindend voor alle partijen.

b) Beroepsprocedure na een definitieve uitsluiting

Je kan tegen de beslissing tot definitieve uitsluiting beroep aantekenen. De procedure gaat als volgt:

1. Binnen vijf dagen na ontvangst van de beslissing tot definitieve uitsluiting kan je schriftelijk beroep indienen bij de voorzitter van het schoolbestuur, Werf 52a 8970 Poperinge.
Het verzoekschrift moet aan de volgende voorwaarden voldoen:
 - Het verzoekschrift is gedateerd en ondertekend;
 - Het verzoekschrift bevat het voorwerp van beroep met feitelijke omschrijving en motivering waarom de definitieve uitsluiting betwist wordt. Hierbij kunnen overtuigingsstukken toegevoegd worden.
2. Wanneer het schoolbestuur een beroep ontvangt, zal het een beroepscommissie samenstellen. In de beroepscommissie, die het beroep behandelt, zitten evenveel mensen die aan de school of het schoolbestuur verbonden zijn als mensen die dat niet zijn. De directeur of zijn afgevaardigden die de beslissing hebben genomen kunnen niet in de beroepscommissie zitten. De voorzitter wordt uit de externe leden gekozen. Het gaat om een onafhankelijke commissie die de klacht van de ouders grondig zal onderzoeken.
3. Je wordt als ouder binnen tien dagen nadat het schoolbestuur het beroep heeft ontvangen uitgenodigd voor een gesprek. De schoolvakanties schorten de termijn van tien dagen op. De beroepscommissie streeft in zijn zitting naar een consensus. Bij gelijk aantal stemmen, is de stem van de voorzitter doorslaggevend. De beroepscommissie zal de betwiste beslissing ofwel bevestigen ofwel vernietigen ofwel het beroep gemotiveerd afwijzen wegens het niet naleven van de vormvereisten.
4. Het schoolbestuur zal je de gemotiveerde beslissing binnen een termijn van vijf dagen met een aangetekende brief meedelen. De beslissing is bindend voor alle partijen.

Het beroep schort de uitvoering van de beslissing tot uitsluiting niet op.

22. Taalinitiatie

Op school zijn we overtuigd van het belang van een goed vreemde talenonderwijs op jonge leeftijd. Daarom zullen we reeds vanaf de kleuterklas kennis maken met o.a. het Frans door liedjes, gedichtjes , spelletjes,... aan te leren.

De volgende 4 doelen vinden we als team uitermate belangrijk.

1. De zin in talen en de verwondering voor taal en culturen bijbrengen
2. Het basisvertrouwen vergroten
3. Het taaldenken vergroten
4. De attitude van correct taalgebruik aanleren

23. Toelatingsvoorwaarden voor het lager onderwijs

Voor zesjarigen die geen 220 halve dagen aanwezigheid in een erkende Nederlandstalige school voor kleuteronderwijs hebben, beslist de klassenraad van het lager onderwijs over de toelating. De school deelt de beslissing omtrent de toelating tot het lager onderwijs mee uiterlijk de tiende schooldag van september, voor leerlingen die ingeschreven zijn vóór 1 september. Voor leerlingen die vanaf 1 september ingeschreven worden, deelt de school de beslissing mee uiterlijk tien schooldagen na de inschrijving. In afwachting van de mededeling is de leerling ingeschreven onder opschortende voorwaarde. Wanneer deze termijnen overschreden worden, is de leerling ingeschreven. Wanneer de beslissing tot toelating negatief is, moet deze beslissing schriftelijk meegedeeld en gemotiveerd worden.

Het kan evenwel ook zijn dat jouw zesjarig kind wel voldoet aan de toelatingsvoorwaarden (220 halve dagen aanwezigheid of toelating door de klassenraad lager), maar dat jij toch de beslissing neemt om je kind nog een jaar langer kleuteronderwijs te laten volgen. Zowel de klassenraad als het CLB geven je hierover voorafgaandelijk advies, zodat je met kennis van zaken een beslissing kunt nemen. Nadat je op de hoogte bent van de voor- en nadelen en de mogelijke consequenties, neem jij de uiteindelijke beslissing.

Voor vijfjarigen is het enkel de klassenraad die beslist over de toelating tot het lager onderwijs, ook voor leerlingen die voldoende aanwezig waren in het kleuteronderwijs. Voorafgaand aan deze beslissing wint de klassenraad het advies in van het CLB.

Alle zevenjarigen en ouder hebben op basis van hun leeftijd recht op toelating tot het lager onderwijs. De vereiste van voldoende aanwezigheid in het Nederlandstalig erkend kleuteronderwijs of toelating door de klassenraad is op hen niet van toepassing.

24. Het recht op inzage

Als ouder heb je inzagerecht in de gegevens m.b.t. je kind, dus ook in de evaluatiegegevens. Je hebt ook recht op een kopie van deze gegevens, met dien verstande dat je slechts een kopie kunt vragen nadat de school toelichting bij de gegevens gegeven heeft. Iedere kopie dient persoonlijk en vertrouwelijk behandeld te worden. Een kopie mag niet verspreid worden noch publiek worden gemaakt. De informatie mag bovendien enkel gebruikt worden in functie van de onderwijsloopbaan van je kind.

Als bepaalde gegevens ook een derde leerling betreffen en volledige inzage in de gegevens de persoonlijke levenssfeer van deze derde leerling zouden schenden, wordt de toegang tot deze gegevens verstrekt via een gesprek, gedeeltelijke inzage of rapportage.

II Richtlijnen i.v.m. afwezigheden

Afwezigheden

De Belgische leerplichtwet bepaalt dat uw kind leerplichtig is vanaf 1 september van het kalenderjaar waarin het zes wordt. Daarnaast zijn ook kleuters die op vijf jaar reeds naar het lager onderwijs overstappen, eveneens leerplichtig. Als ouders bent u verantwoordelijk voor het feit dat uw kind aan de leerplicht voldoet.

Voor het voldoen aan deze leerplicht hebt u gekozen voor inschrijving in een school. Een inschrijving alleen is evenwel niet voldoende: uw kind moet elke schooldag van het schooljaar daadwerkelijk op school aanwezig zijn, behalve bij gewettigde afwezigheden. Hierna vindt u in welke situaties leerplichtige kinderen gewettigd afwezig kunnen zijn en wat uw verplichtingen terzake zijn.

Uw kind kan enkel gewettigd afwezig zijn in de volgende situaties.

a) Ziekte

Is uw kind meer dan drie opeenvolgende schooldagen ziek, dan is steeds een medisch attest vereist. Dit attest kan afkomstig zijn van een geneesheer, een geneesheer-specialist, een psychiater, en tandarts, een orthodontist en de administratieve diensten van een ziekenhuis of een erkend labo.

Als het enkel gaat om een consultatie (zoals bijvoorbeeld een bezoek aan de tandarts), dan moet die zoveel buiten de schooluren plaatsvinden.

Wanneer een bepaald chronisch ziektebeeld leidt tot verschillende afwezigheden zonder dat telkens een doktersconsultatie noodzakelijk is (bijv. astma, migraine,...) kan na samenspraak tussen school en CLB een medisch attest die het ziektebeeld bevestigt volstaan. Wanneer een afwezigheid om deze reden zich dan effectief voordoet, volstaat een attest van de ouders.

Voor ziekte tot en met drie dagen opeenvolgende schooldagen volstaat een briefje van de ouders. Dergelijk briefje kan evenwel slechts vier keer per schooljaar door de ouders zelf geschreven worden. Vanaf de vijfde keer is steeds een medisch attest vereist.

U verwittigt de school zo vlug mogelijk (bijv. telefonisch) en bezorgt ook het attest zo vlug mogelijk.

b) Van rechtswege gewettigde afwezigheden

- 2.1. Het bijwonen van een begrafenis- of huwelijksplechtigheid van iemand die onder hetzelfde dak woont als uw kind, of van een bloed- of aanverwant van uw kind;
- 2.2. Het bijwonen van een familieraad;
- 2.3. De oproeping of dagvaarding voor de rechtbank (bijvoorbeeld wanneer uw kind gehoord wordt in het kader van een echtscheiding of moet verschijnen voor de jeugdrechtbank);
- 2.4. Het onderworpen worden aan maatregelen in het kader van de bijzondere jeugdzorg en de jeugdbescherming (bijvoorbeeld opname in een onthaal-, observatie- en oriëntatiecentrum);
- 2.5. Onbereikbaarheid of ontoegankelijkheid van de school door overmacht (staking van het openbaar vervoer, overstroming,...)

- 2.6. Feestdagen verbonden aan de levensbeschouwing van uw kind. Enkel de door de grondwet erkende godsdiensten komen hiervoor in aanmerking (de anglicaanse, islamitische, joodse, katholieke, orthodoxe en protestantse godsdienst). De anglicaanse, katholieke en protestantse feestdagen vallen in de vakantieperiodes. Voor de islam gaat het om: Het Suikerfeest (1 dag) en het Offerfeest (1 dag; voor de joodse godsdienst om het Joods nieuwjaar (2 dagen), de Grote Verzoendag (1 dag), het Loofhuttenfeest (4 dagen), het Slotfeest (2 laatste dagen), de Kleine Verzoendag (1 dag), het feest van Esther (1 dag), het Paasfeest (4 dagen) en het Wekenfeest (2 dagen); voor de orthodoxe godsdienst betreft het Paasmaandag, Hemelvaart en Pinksteren voor de jaren waarin het orthodoxe Pasen niet samenvalt met het katholieke Paasfeest.

Voor elke afwezigheid bezorgt u aan de school zo vlug mogelijk een officieel document (2.1 t.e.m. 2.5.) of een door u geschreven verantwoording (2.6.)

c) Afwezigheden mits toestemming directeur

Enkel mits toestemming van de directeur kan uw kind afwezig zijn in volgende omstandigheden

- 3.1. voor het overlijden van een persoon die onder hetzelfde dak woont als uw kind of van een bloed- of aanverwant tot en met de tweede graad van uw kind. Het betreft hier niet de dag van de begrafenis (deze is nl. vervat onder 2.1.), maar wel bijvoorbeeld een periode nodig om uw kind een emotioneel evenwicht te laten terugvinden (een rouwperiode) of om uw kind toe te laten een begrafenis in het buitenland bij te wonen;
- 3.2. actieve deelname aan culturele of sportieve manifestaties, indien uw kind hiervoor als individu of als lid van een club geselecteerd is. Het bijwonen van trainingen komt niet in aanmerking, wel bijv., wel bijv. de deelname aan een kampioenschap/competitie. Uw kind kan maximaal 10 halve schooldagen per schooljaar hiervoor afwezig zijn (hetzij achtereenvolgend, hetzij gespreid over het schooljaar);
- 3.3. in echt uitzonderlijke omstandigheden afwezigheden voor persoonlijke redenen. Voor deze afwezigheden moet de directeur op voorhand zijn akkoord verleend hebben. Het kan gaan om maximaal 4 halve schooldagen per schooljaar (al dan niet verspreid).
- 3.4. Ook hier moet u steeds zo vlug mogelijk een schriftelijke verantwoording van de afwezigheid aan de school bezorgen.

Opgelet:

Deze afwezigheden mits toestemming van de directeur zijn geen automatisme, geen recht dat u kan opeisen. Enkel de directeur kan autonoom beslissen om deze afwezigheid toe te staan. Onder geen enkel beding kan toestemming verleend worden om buiten de schoolvakanties op verlof te gaan (vroeger vertrek of latere terugkeer).

d) Afwezigheden van trekkende bevolking, in zeer uitzonderlijke omstandigheden.

Deze categorie is enkel van toepassing op kinderen van binnenschippers, kermis- en circusexploitanten en –artiesten en woonwagenbewoners.

Behoort u tot deze categorie, dan verbindt u zich door de inschrijving van uw kind in een school er, net als de andere ouders, toe dat uw kind in een school er, net als de andere ouders, toe dat uw kind elke schooldag op school aanwezig is (behoudens de gewettigde afwezigheden uit punt 1 t.e.m. 3).

Niettemin kunnen er zich in echt uitzonderlijke omstandigheden situaties voordoen waarbij het omzeggens onvermijdelijk is dat uw kind tijdelijk met u meereist. U moet deze situatie op voorhand goed met de school bespreken. U moet met de school duidelijke afspraken maken over hoe uw kind in die periode met behulp van de school verder onderwijstaken zal vervullen en hoe u met de school in contact zal blijven. Deze afspraken moeten in een overeenkomst tussen uzelf en de school neergeschreven worden. Enkel als u uw engagementen terzake naleeft, is uw kind gewettigd afwezig.

Behoort u tot de trekkende bevolking, maar verblijft u ter plaatse (bijv. op een woonwagenveld), dan moeten uw kinderen uiteraard elke dag op school aanwezig zijn.

III Afspraken i.v.m. huiswerk, agenda's, evaluaties en toetsen.

- De kinderen krijgen niet elke dag huiswerk mee. Vanaf het 1ste leerjaar kunnen wel taken of werkjes meegegeven worden. Elke begeleider deelt de nodige info mee op de eerste oudervergadering.
- In de oudere klassen werken we met agenda's. Hierop kun je lezen welke taak of les er gemaakt of geleerd moet worden.
- Tweemaal per jaar (januari en juni) krijgen de kinderen een uitgebreide evaluatie mee. Indien nodig bespreken we de resultaten op het oudercontact. Deze evaluaties bewaren we op school.
- Tijdens het jaar worden regelmatig (maandelijks, na thema, ...) toetsen afgenomen. Ze worden meegegeven ter ondertekening.

IV Procedure toekennen getuigschriften + beroepsprocedure

De school communiceert gedurende de hele schoolloopbaan van je kind over zijn/haar leervorderingen. Vooral in het geval je kind problemen ervaart, zijn er al veelvuldige contacten georganiseerd. Normaal gezien zal het wel of niet behalen van een getuigschrift eind juni dan ook niet als een verrassing uit de lucht vallen.

Procedure

Het schoolbestuur kan op voordracht en na beslissing van de klassenraad een getuigschrift basisonderwijs uitreiken aan je kind indien hij/zij een regelmatige leerling uit het gewoon lager onderwijs is.

Na 20 juni en vóór het einde van het schooljaar beslist de klassenraad over de toekenning van het getuigschrift basisonderwijs op grond van alle documenten in het leerlingendossier. De klassenraad oordeelt autonoom of je kind in voldoende mate de doelen uit het leerplan, die het bereiken van de eindtermen beogen, bereikt heeft om een getuigschrift basisonderwijs te bekomen. De klassenraad bekijkt hierbij het totaalbeeld van je kind. De beslissing van de klassenraad is steeds het resultaat van een weloverwogen evaluatie in het belang van je kind. De beslissing wordt genomen bij meerderheid van stemmen, bij staking van stemming beslist de voorzitter van de klassenraad.

Je wordt als ouder vóór het einde van het schooljaar schriftelijk op de hoogte gebracht van de beslissing van de klassenraad.

Indien je kind bij het voltooien van het lager onderwijs geen getuigschrift krijgt, heeft het wel recht op een verklaring met de vermelding van het aantal en de soort van gevolgde schooljaren lager onderwijs. Bij een negatieve beslissing ontvang je een attest met een schriftelijke motivering met inbegrip van bijzondere aandachtspunten voor de verdere schoolloopbaan.

Iedereen die ten minste negen jaar is, kan het getuigschrift behalen via een examencommissie. De scholen die fungeren als examencommissie alsook de richtlijnen voor inschrijving vind je op de website van het Agentschap voor Kwaliteitszorg in Onderwijs en Vorming:

<http://www.ond.vlaanderen.be/basisonderwijs/examencommissie/#scholenlijst>.

Wat als je niet akkoord gaat met de beslissing van de klassenraad?

Indien je als ouder niet akkoord gaat met de beslissing van de klassenraad, kan je beroep indienen op voorwaarde dat er eerst overleg is geweest met het schoolhoofd of haar afgevaardigde. Dit doe je binnen de drie werkdagen na ontvangst van de beslissing tot het niet uitreiken van het getuigschrift. De naam van de afgevaardigde van het schoolhoofd kan je opvragen bij het schoolhoofd of wordt in de informatiebrochure van de vestigingsplaats vermeld.

Wat houdt het overleg dat moet voorafgaan aan de beroepsprocedure in?

De bedoeling van dit overleg tussen jou (en ev. een vertrouwenspersoon) en het schoolhoofd of haar afgevaardigde is om alsnog tot een overeenkomst te komen zonder dat de formele beroepsprocedure opgestart moet worden. Dit overleg moet ten laatste

plaatsvinden voor de vijfde werkdag van juli van het lopende schooljaar. Er wordt van dit overleg een schriftelijk verslag gemaakt.

Na dit overleg kan het schoolhoofd of haar afgevaardigde beslissen om de klassenraad opnieuw te laten samenkomen. De beslissing om de klassenraad niet samen te laten komen, zal het schoolhoofd of haar afgevaardigde je schriftelijk melden uiterlijk vijf werkdagen na het overleg.

Indien de klassenraad wel samenkomt, krijg je de beslissing van de opnieuw samengekomen klassenraad schriftelijk uiterlijk op 31 augustus. Als je de beslissing op deze datum niet in ontvangst neemt, wordt ze toch geacht in ontvangst genomen te zijn.

Wanneer je niet akkoord gaat met de beslissing (hetzij om de klassenraad niet bijeen te roepen, hetzij om het getuigschrift niet toe te kennen), kan je als ouder beroep aantekenen bij de beroepscommissie. Als het getuigschrift wel toegekend wordt, stopt de procedure hier.

Bij wie en hoe kan je als ouder beroep instellen?

Je kan bij verdere betwisting beroep instellen bij de voorzitter van het schoolbestuur binnen een termijn van zeven kalenderdagen na ontvangst van de beslissing van het schoolhoofd of haar afgevaardigde. Hierin vermeld je ten minste het voorwerp van het beroep met beschrijving van de feiten en met een motivering van de bezwaren die je inroept. Je kan er overtuigingsstukken bijvoegen. Je dateert en ondertekent je brief en stuurt die aangetekend op t.a.v. de voorzitter van de beroepscommissie, Werf 52 A, 8970 Poperinge.

Hoe is de beroepscommissie samengesteld?

Het schoolbestuur richt de beroepscommissie op en bepaalt ook de samenstelling. Het schoolbestuur houdt zich hierbij aan een aantal bepalingen:

- Er moeten zowel interne leden als externe leden in de beroepscommissie zetelen. Interne leden zijn leden van de klassenraad die beslist hebben het getuigschrift basisonderwijs niet toe te kennen. Als intern lid moet in elk geval het schoolhoofd of haar afgevaardigde in de beroepscommissie zetelen. Een lid van het schoolbestuur wordt ook beschouwd als een intern lid en kan (moet niet) in de beroepscommissie zetelen. Externe leden zijn personen die niet behoren tot het betrokken schoolbestuur en ook niet behoren tot de school die het getuigschrift basisonderwijs niet uitgereikt heeft.
- Het schoolbestuur duidt de voorzitter aan onder de externe leden.
- De samenstelling van een beroepscommissie kan per te behandelen dossier verschillen. Binnen de behandeling van één dossier kan de samenstelling niet wijzigen.

Hoe werkt de beroepscommissie?

De werking van de beroepscommissie, ook de stemprocedure, wordt bepaald door het schoolbestuur die volgende bepalingen in acht neemt:

- Leden van de beroepscommissie zijn aan discretieplicht onderworpen. Ze zijn allen stemgerechtigd. Bij stemming moet het aantal stemgerechtigde interne leden en het aantal stemgerechtigde externe leden gelijk zijn. Bij staking van stemmen is de stem van de voorzitter doorslaggevend.
- Bij de behandeling van een dossier hoort de beroepscommissie in elk geval jou als ouder (en ev. je vertrouwenspersoon) binnen de tien werkdagen nadat het schoolbestuur het beroep heeft ontvangen. De schoolvakanties schorten de termijn

van tien dagen op. De beroepscommissie kan ook één of meer leden van de klassenraad horen. De beroepscommissie beslist verder autonoom over de stappen die worden gezet om tot een gefundeerde beslissing te komen. Ze oordeelt of de genomen beslissing alleszins in overeenstemming is met de regelgeving en met het schoolreglement.

- De werking van een beroepscommissie kan geen afbreuk doen aan de statutaire rechten van individuele personeelsleden van het onderwijs.

Welke beslissing kan de beroepscommissie nemen?

De beroepscommissie kan het beroep afwijzen indien:

- de termijn voor indiening van het beroep, vermeld in het schoolreglement, is overschreden.
- het beroep niet voldoet aan de vormvereisten, eveneens opgenomen in het schoolreglement.

Deze afwijzing van het beroep moet gemotiveerd worden.

Indien het beroep ontvankelijk is, kan de beroepscommissie tot de beslissing komen dat het getuigschrift basisonderwijs toch uitgereikt wordt, of de eerste beslissing tot niet uitreiking van het getuigschrift bevestigen. Het schoolbestuur is verplicht om de beslissing van de beroepscommissie te aanvaarden.

V Onderwijs aan huis

Uit het decreet basisonderwijs:

Kinderen die lange tijd ziek zijn, hebben per week recht op een aantal uren onderwijs aan huis.

Wanneer heeft een kind recht op tijdelijk onderwijs aan huis?

Volgende voorwaarden dienen tegelijkertijd voldaan te worden:

- meer dan 21 kalenderdagen afwezig zijn wegens ziekte of ongeval.
- de ouders hebben een schriftelijke aanvraag, vergezeld van een medisch attest, ingediend bij de coördinator van de school. Uit het medisch attest blijkt dat het kind de school niet kan bezoeken en dat het toch onderwijs mag volgen.
- de afstand tussen de school en de verblijfplaats van de betrokken leerling van het gewoon lager onderwijs ten hoogste 10 km is.

Het tijdelijk onderwijs aan huis moet georganiseerd worden vanaf de 29ste kalenderdag en voor de verdere duur van de afwezigheid van het kind.

VI Wettelijke verplichtingen

1. Inschrijven van leerlingen

Tijdens de maanden januari en februari krijgen broers en zussen voorrang om zich in te schrijven. Vanaf de eerste schooldag in maart hebben indicator-leerlingen voorrang. Dit zijn leerlingen die behoren bij de trekkende bevolking of geplaatste kinderen, kinderen die recht hebben op een schooltoelage of waarvan de mama niet het diploma van secundair onderwijs behaalde. Vanaf de eerste schooldag van april vervalt de voorrangsregel en kunnen geïnteresseerde ouders inschrijven.

De datum en uur van aanmelding worden gebruikt om de volgorde van inschrijving te bepalen. Per klas schrijven we per geboortjaar maximum 20 kinderen in. De maximale schoolgrootte is vastgelegd op 200.

Bij de inschrijving van een kleuter dient een officieel document te worden voorgelegd dat de identiteit van het kind bevestigt (copie SIS-kaart, trouwboekje, uittreksel geboorteakte, ...)

Kleuters mogen pas ingeschreven worden en aanwezig zijn vanaf de dag dat ze 2 jaar en zes maanden zijn. Tevens is er een schriftelijke bevestiging nodig dat het kind niet in een andere school is ingeschreven.

Kleuters zijn niet leerplichtig !

In september van het jaar waarin uw kind 6 jaar wordt, is het leerplichtig en wettelijk verplicht om les te volgen. Ook wanneer het nog op die leeftijd in het kleuteronderwijs verblijft, is het dus net als elk ander leerplichtig kind onderworpen aan de controle op het regelmatig schoolbezoek.

Een jaar langer in de kleuterklas, vervroegd naar de lagere school en een achtste jaar in de lagere school verblijven kan alleen in samenspraak en na advies van school en CLB.

De ouders hebben het recht af te zien van de individuele CLB-begeleiding en het medisch schooltoezicht. Voor meer inlichtingen over de mogelijkheid tot weigering kan je de school raadplegen.

2. Procedure

Het gelijke kansendecreet voorziet in een recht op inschrijving in de school naar keuze. Aanmeldingen voor het komende schooljaar kunnen vanaf de 1 ste schooldag van januari. Elke aanmelding wordt genoteerd in een register. Pas nadat de ouders instemmen met het pedagogisch project en schoolreglement komt de inschrijving tot stand.

Om twee redenen kan een inschrijving geweigerd worden.

- 1) De leerling voldoet niet aan de toelatingsvoorwaarden.
- 2) De bijkomende inschrijving brengt omwille van de materiële omstandigheden de veiligheid van de leerlingen in het gedrang. Ook bestaat de mogelijkheid van doorverwijzen in geval van problemen met thuistaal of voor leerlingen met speciale onderwijsbehoeften.

3. Schoolverandering

Procedure

Vanaf het schooljaar 2000-2001 moet elke schoolverandering tussen de eerste werkdag van september en de laatste schooldag van juni schriftelijk meegedeeld worden door de directie van de nieuwe school aan de directie van de oorspronkelijke school. De mededeling gebeurt ofwel bij aangetekend schrijven of bij afgifte tegen ontvangstbewijs. De nieuwe inschrijving is rechtsgeldig de eerste schooldag na deze mededeling. In geval van betwisting over de rechtsgeldigheid van de inschrijving geldt de datum van de poststempel van het aangetekend schrijven of de datum van het ontvangstbewijs als datum van mededeling. De nieuwe inschrijving is dan rechtsgeldig de eerste schooldag na deze datum van poststempel of afgiftebewijs.

Schoolveranderingen van het gewoon naar het buitengewoon onderwijs

Een schoolverandering van het gewoon naar het buitengewoon onderwijs is slechts mogelijk als de leerling over een inschrijvingsverslag beschikt waaruit blijkt welk type voor het buitengewoon onderwijs voor hem is aangewezen. Dit verslag bestaat uit een attest en een protocol ter verantwoording. Nadere informatie hieromtrent vindt u in de rubriek *"Toelatingsvoorwaarden leerlingen in het buitengewoon onderwijs"*.

Zodra de ouders over een dergelijk inschrijvingsverslag beschikken, kan de leerling van school veranderen. De nieuwe school licht de oorspronkelijke school in volgens de procedure.

VII Opvang moeilijk lerende kinderen en schoolrijpheid

We streven ernaar om de overgang van jaar tot jaar en in het bijzonder van de derde kleuterklas naar het eerste leerjaar zo vloeiend mogelijk te laten verlopen.

Het onderwijs moet, met andere woorden, zo getrouw mogelijk de werkelijke ontwikkeling van de persoonlijkheid volgen. Verschillen tussen de leerlingen moeten zo goed mogelijk opgevangen worden. Daarom proberen wij zo goed mogelijk op de eigenheid van de kinderen in te spelen.

1. Overgang kleuter - lager

In de kleuterschool komt het aspect 'schoolrijpheid' om de hoek kijken. In de eerste kleuterklas is het belangrijk na te gaan of het kind de specifieke eisen van een school gebeuren aan kan. In de laatste kleuterklas moet bekeken worden of het kind de overstap naar de lagere school, met zijn specifieke eisen, kan maken. Belangrijk voor ons is daarbij dat we niet alleen rekening houden met de cognitieve aspecten van schoolrijpheid. We kijken evenzeer naar dynamisch-affectieve (taakgerichtheid, concentratievermogen en sociale capaciteiten) en motorische aspecten.

2. Opvang van moeilijk lerende kinderen

Indien een kind problemen heeft van welke aard dan ook, proberen we die op te lossen met de leerling en de ouders.

Indien het mogelijk is worden de kinderen getest door CLB of gespecialiseerde instanties die dagelijks met deze problemen bezig zijn. Deze resultaten worden met ouders en school besproken.

Indien nodig worden kinderen die bij ons niet thuishoren doorverwezen naar een aangepast onderwijssysteem.

Sommige kinderen hebben moeite om op alle ontwikkelingsdomeinen mee te kunnen. De oplossing hiervoor is afhankelijk van kind tot kind.

Een overzicht van mogelijke oplossingen

- gedeeltelijk werken op een lager niveau voor bepaalde onderdelen
- bijgewerkt worden na school door een gespecialiseerde hulpverlener

3. Overzitten

De klassenraad beslist of je kind kan overgaan naar een volgende leerlingengroep. Bij die beslissing respecteert zij de volgende elementen:

- een voorafgaand overleg met het CLB
- een schriftelijke motivatie en een mondelinge toelichting aan de ouders
- een opgave van bijzondere aandachtspunten voor het daaropvolgende schooljaar.

Het is eveneens de school die beslist in welke leerlingengroep je kind, dat in de loop van zijn schoolloopbaan van school verandert, terecht komt.

Je mag als ouder beslissen of je kind nog een achtste jaar lager onderwijs volgt, als de school hiermee instemt en enkel na kennisname van het advies van het CLB.

VIII Het zorgbeleid op onze school.

1. Uitgangspunt van het zorgbeleid

In elke school zijn er kinderen die extra aandacht vragen, om welke reden dan ook. Deze kinderen stellen de school voor de uitdaging om te differentiëren dit wil zeggen het aanbod van de school aanpassen aan de noden en mogelijkheden van de kinderen.

De begeleiders gaan nadenken over de doelstellingen die ze met het ene kind wel en met het andere kind eventueel niet kunnen bereiken, over hun instructiewijze, over aangepaste materialen die ze nodig hebben en over hun manier van evalueren.

Wanneer je aanneemt dat kinderen mogen verschillen, aanvaard je dat zowel het leertraject als het begin- en eindpunt mogen verschillen. Niet alle kinderen moeten op hetzelfde ogenblik en op dezelfde leeftijd hetzelfde kunnen. Dit veronderstelt flexibele leerlingengroepen.

2. Doel van het leerlingvolgsysteem

Het leerlingvolgsysteem is voor het team een hulpmiddel om die leerlingen op te sporen die extra zorg, onderwijs op maat en volgens hun capaciteiten nodig hebben.

Hoe werkt het leerlingvolgsysteem van de kleuterschool en de lagere school?
Het kleutervolgsysteem onderscheidt zich van het leerlingvolgsysteem van de lagere school, omdat het zich in de eerste plaats richt op het ontwikkelingsproces van het kind.

Het leerlingvolgsysteem van het lager onderwijs LVS-VCLB zijn genormeerde en gestandaardiseerde toetsen. Ze verlopen steeds op dezelfde manier.
Spelling, lezen en rekenen worden getoetst in het begin en in het midden van het schooljaar. Voor bepaalde leerlingen kan ook nog beslist worden de eindtoets af te nemen. Deze toetsen worden door de begeleiders verbeterd en in scores omgezet.

3. Het leerlingenoverleg (MDO) en de betrokkenheid van de ouders

Eerst wordt er schoolintern afgesproken met de betrokken begeleider en de zorgcoördinator hoe we de leerling best kunnen helpen.

Soms is het nodig een kind extra te laten onderzoeken bvb. De toetsen geven zeer zwakke resultaten, de begeleider meldt ernstige moeilijkheden of de ouders ondervinden problemen. Deze onderzoeken gebeuren meestal via het CLB. Zij kunnen ons adressen bezorgen van mensen die kunnen helpen of ze nemen zelf een aantal testen af.
De resultaten van het onderzoek worden dan besproken met het CLB, de school en de ouders.

4. De taak van het team

De begeleiders zijn de eerste verantwoordelijken voor het kind. Ze werken de hele dag met de kinderen en kennen hen vanuit hun dagelijks werk. Bij hen kan je met heel wat bekommernissen terecht. Ze zijn ook degenen die u eerst aanspreekt.

De coördinator bewaakt de actiepunten van het zorgbeleid en zorgt ervoor dat het hele team het zorgbeleid draagt.

De zorgcoördinator (Evi) organiseert het MDO, brengt de betrokken partijen bij elkaar. Voor specifieke vragen rond de begeleiding van problemen kan u bij haar terecht. De zorgcoördinator begeleidt zelf ook individuele leerlingen, groepjes leerlingen of neemt de klas over.

Het CLB volgt alle leerlingen mee op, is aanwezig op het leerlingenoverleg en geeft hulp en ondersteuning daar waar een bepaalde expertise nodig is, die op school niet aanwezig is.

5. De taak van de ouders

Ouders kunnen zelf extra hulp bieden aan hun kind maar om geen verwarring bij het kind te brengen gebeurt dit best met dezelfde aanpak als in de klas. Deze aanpak ... en nog veel meer ... wordt uitgelegd op de klasoudervergaderingen.

Ouders kunnen ook contact opnemen met de school, de zorgcoördinator, de begeleiders voor meer informatie of een gesprek.

6) Kinderen met een handicap

De school verbindt er zich toe de nodige maatregelen te treffen als een leerling met een handicap ingeschreven is. Dit kan b.v. een hellend vlak zijn of bij de klasorganisatie rekening houden met de ligging van de klas (benedenverdieping).

7) Indeling in leerlingengroepen

Het is de keuze van de school om kleinschalig te blijven werken. Concreet betekent dit dat we opteren om in het kleuter maximum 4 en in het lager maximum 6 jaarklassen in te richten.

IX Het Centrum voor Leerlingenbegeleiding CLB

1. Contactgegevens en bijkomende info

Vrij CLB Poperinge
Rekhof 22
8970 Poperinge

057 33 43 28

info@clb-poperinge.be

www.clb-poperinge.be

Meer weten?

- www.ond.vlaanderen.be/clb
- www.vclb-koepel.be

Het CLB-team van de school

Rekhof 22 - 8970 Poperinge
T 057 33 43 28

Het CLB-team van jouw school bestaat uit:

	Griet Crombez – Pedagoog Aanspreekpersoon voor de school griet.crombez@clb-poperinge.be
	Riet Haveneers – Maatschappelijk werker riet.haveneers@clb-poperinge.be
	Emilie Warszawski – Verpleegkundige emilie.warszawski@clb-poperinge.be
	Marc Leroy – Arts marc.leroy@clb-poperinge.be

Kom je dit jaar op medisch
onderzoek? Meer weten?
Wat doet het CLB nog?
www.clb-poperinge.be

Per uitzondering kunnen omwille van specifieke deskundigheden andere CLB-medewerkers ingeschakeld worden.

2. Wat doet het CLB?

Naar leerlingen en ouders toe onderscheiden we twee luiken in onze werking, nl. een verplicht aanbod en een leerlingenaanbod. Daarnaast speelt het CLB ook een rol in schoolondersteuning.

➤ Het verplicht aanbod

Het CLB staat in voor het uitvoeren van het 'medisch onderzoek' op gezette tijdstippen.

In het eerste kleuter, eerste leerjaar en derde leerjaar gebeuren beperkte medische onderzoeken (gerichte consulten). Tijdens deze onderzoeken – die op school doorgaan – worden een aantal zaken nagegaan die op deze leeftijd belangrijk zijn voor de ontwikkeling van jullie kind.

In het tweede kleuter en vijfde leerjaar gebeuren meer uitgebreide medische onderzoeken op het CLB. Deze worden algemene consulten genoemd.

In de aanloop van deze medische onderzoeken zal je een brief krijgen met meer uitleg en een vragenlijst om in te vullen.

Binnen het verplicht aanbod heeft het CLB ook een opdracht in de opvolging van de leerplicht (spijbelen).

Tot slot behoren ook de maatregelen in het geval van besmettelijke ziekten (ook profylactische maatregelen genoemd) tot het verplichte luik van het CLB-aanbod.

Zowel de medische onderzoeken, de activiteiten in verband met de opvolging van de leerplicht en de profylactische maatregelen kunnen in principe niet door de leerling of zijn ouders worden geweigerd.

➤ Het leerlingenaanbod

Het CLB werkt vooral ten behoeve van individuele leerlingen met een hulpvraag en biedt antwoorden op problemen binnen de vier volgende begeleidingsdomeinen. We geven telkens enkele voorbeelden.

- **Leren en studeren:** vb. problemen met aandacht of werkhouding, bij het leren lezen of rekenen...
- **Onderwijsloopbaan:** vb. studiekeuze, info over het onderwijslandschap...
- **Gezondheid:** vb. het toedienen van vaccinaties, problemen bij eten, slapen en de ruime gezondheid, vragen over relaties en seksualiteit...
- **Welbevinden:** vb. omgaan met verlies, faalangst, moeilijk gedrag, vragen over opvoeding...

In onze activiteiten zullen we de hulpvraag beluisteren en analyseren om daarna samen met jullie na te gaan welke stappen we kunnen zetten. Dit kan een observatie van je kind zijn, een onderzoek, het afnemen van een vragenlijst, enz.

3. Hoe werkt het CLB?

Het CLB werkt *onafhankelijk, gratis en discreet*.

Zowel ouders, leerlingen als de school kunnen het CLB om hulp vragen.

Het centrum maakt zijn werking bekend aan de ouders. Dit gebeurt via een folder die minstens meegegeven wordt aan de leerlingen van de 1ste kleuterklas en van het 1ste leerjaar, en bij elke begeleiding die wordt opgestart.

Elke school wordt door één CLB begeleid. Als leerling of ouder kan je je CLB dus niet vrij kiezen. Als een leerling van school verandert, behoudt het CLB zijn bevoegdheid en verantwoordelijkheid ten aanzien van die leerling tot de leerling is ingeschreven in een school die onder de verantwoordelijkheid van een ander CLB valt.

4. Ouders, CLB en school

Als zich op school of in de klas een (vermoeden van een) probleem voordoet, kan het gebeuren dat de school informatie inwint bij het CLB voor tips of over mogelijke verklaringen. Hierbij kunnen ook gegevens uit het CLB-dossier van jullie kind doorgegeven worden aan school. Het betreft echter alleen die gegevens die belangrijk kunnen zijn voor het functioneren in de klas.

Elke verdere stap die het CLB zet, zal pas gebeuren nadat jullie ingelicht zijn en toestemming hebben gegeven.

Het CLB heeft ook recht op relevante informatie die over de leerlingen in de school aanwezig is (vb. leerlingenvolgsysteem, schooldossier...), net zoals de school recht heeft op de relevante informatie over de leerlingen in begeleiding. Ze houden allebei bij het doorgeven en het gebruik van deze informatie rekening met de geldende regels inzake het beroepsgeheim, de deontologie en de bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

5. Een multidisciplinair CLB-dossier

Het multidisciplinair dossier van uw kind bevat alle relevante sociale, psychologische en medische gegevens die over uw kind op het centrum aanwezig zijn.

Als de leerling van school verandert, wordt dit dossier doorgestuurd naar het nieuwe begeleidende CLB.

Er bestaat maar één CLB-dossier en dit dossier is in principe een ondeelbaar geheel. Daarom wordt het bij schoolverandering in één zending overgemaakt. Er wordt hierbij een wachttijd van 10 dagen gerespecteerd. Tijdens deze periode kan je als ouder verzet aantekenen tegen het doorgeven van de sociale en psychologische (niet-verplichte) gegevens. Je kan geen verzet aantekenen tegen de overdracht van de volgende (verplichte) gegevens: identificatiegegevens, vaccinatiegegevens, gegevens in het kader van leerplichtbegeleiding, algemene en gerichte consulten en de nazorg hiervan.

Het verzet moet schriftelijk en gemotiveerd worden ingediend bij de directeur van het CLB.

Indien je verzet aantekent, verzendt het vorige CLB enkel de verplicht over te dragen gegevens samen met een kopie van het verzet. Het bewaart de gegevens waartegen

verzet werd aangetekend tot 10 jaar na het laatste contact.

6. Kinderrechten en ouderrechten

Aan kinderen (en hun ouders) worden binnen de jeugdhulp verschillende rechten toegekend. In de CLB-context zijn de belangrijkste hieronder verwoord.

- Als de school aan het CLB vraagt om leerlingen te begeleiden, zal het CLB slechts de begeleiding opnemen indien de ouders en/of de leerling vanaf 12 jaar hiermee instemmen.
- De ouders (en de handelingsbekwame leerling vanaf 12 jaar) kunnen CLB-begeleiding weigeren.
- Als ouders (of handelingsbekwame leerlingen vanaf 12 jaar) bezwaren hebben tegen een arts van het CLB, dan kan in overleg een andere arts worden aangeduid. In dit geval zijn de kosten ten laste van de ouders. Bij weigering van de schoolarts en/of een andere teamlid moet dit schriftelijk en gemotiveerd ingediend worden bij de directeur van het CLB.
- Ouders en handelingsbekwame kinderen (men neemt aan dat dit meestal vanaf 12 jaar is) kunnen inzage krijgen in het dossier.
- Ouders en handelingsbekwame kinderen krijgen inspraak bij het uittekenen van het begeleidingsaanbod.

Voor meer informatie over kinderrechten verwijzen we naar www.kinderrechten.be

X Ouderparticipatie

In een Freinetschool is de ouderparticipatie een essentieel onderdeel van het onderwijsgebeuren. Zonder dit engagement zou de school niet functioneren zoals het hoort. Als ouder van de school engageer ik mij om de schoolwerking te ondersteunen.

Dit engagement uit zich:

Vooreerst doordat we van ouders verwachten dat ze een bewuste schoolkeuze maken. Ze moeten kiezen voor dit soort onderwijs.

Ze moeten ook achter de coöperatieve gedachte staan. Beslissingen worden in groep genomen en de school verwacht dat iedereen daarin zijn verantwoordelijkheid opneemt. Er is ook een belangrijk praktisch engagement zonder het welk het concrete klasgebeuren niet kan. We denken daarbij aan ouders die helpen bij uitstappen, bij het zwemmen, bij projectwerk in de klas, klasouder zijn,...

In de school zijn er heel wat werkgroepen waarin kan meegelopen worden

Wergroep feesten:

Doelstelling:

financiële middelen verwerven door acties te organiseren tijdens het schoolfeest, ...

Crea-wergroep:

Doelstelling:

Bedenkt thema's voor feesten en werkt voorstellen uit voor de andere werkgroepen.

P.R.:

Doelstelling:

De school en haar principes bekend maken bij het grote publiek door verspreiden van folders, organiseren van info-avonden, ...

WOL (Wergroep Ontspanning en Leute):

Doelstelling:

Activiteiten organiseren die het groepsgevoel stimuleren.

Poeha:

Doelstelling:

Uitgeven van het jaarlijkse schoolblad.

Website – I.T.:

Doelstelling:

Bouwt de schoolwebsite uit en helpt mee aan het onderhoud van de ICT-infrastructuur.

Speelplaats – MOS:

Doelstelling:

Milieuvriendelijke initiatieven nemen op school en de speelruimte helpen aanleggen en onderhouden.

Pedagogische wergroep:

Doelstelling:

Organiseert jaarlijks een spreekavond en bereidt inhoudelijke thema's voor op school- of klasoudervergadering.

Praktische wergroep:

Doelstelling:

Voeren (herstel)klussen uit op school.

Wergroep Celtic Night:

Doelstelling:

Organiseert catering tijdens dit festival te Geluwe.

Wergroep Wijn:

Doelstelling:

Organiseert een jaarlijks wijnproef en verkoopactie.

Structurele participatie:

De juridische vorm van de school is een V.Z.W.

De ouders die het wensen kunnen lid worden van de algemene vergadering van de Torteltuyn VZW. De algemene vergadering kiest de leden van de raad van bestuur en komt één maal per jaar samen. De raad van bestuur is paritair samengesteld met ouders en begeleiders. Schriftelijk contact is mogelijk op volgend adres: *Aan de voorzitter van de Torteltuyn VZW, Werf 52A, 8970 Poperinge.*

Participatie buiten de school.

Ouders kunnen ook bij de school betrokken zijn door gemandateerde te worden van FOPEM (Federatie van Onafhankelijke Pluralistische Emancipatorische Methodescholen) of van de SOM (Scholengemeenschap Onafhankelijke Methodescholen).

DEEL 2: SITUERING VAN ONZE SCHOOL

I Inleiding

1. Het leven van C. Freinet

Célestin Freinet (1896-1966) is één van de weinige pedagogische vernieuwers die zelf een onderwijzer was. Vanuit zijn eigen klaspraktijk inspireerde hij tussen de twee wereldoorlogen een hervormingsbeweging in het Franse onderwijssysteem. In 1920 begeleidt hij meer dan 40 kinderen in het dorpsschooltje van Bar-sur-Loup dat bestond uit twee klasjes. De apathie van de kinderen en de wereldvreemdheid van de gebruikte handboeken brengen hem ertoe de traditionele paden te verlaten. Hij gaat met de kinderen op zoek naar de wereld rondom het kind, de wereld van het dorp. Terug in de klas schrijven de kinderen hun ervaringen op. Hij gebruikt de drukpers om teksten te vermenigvuldigen. Hij start een correspondentie met een Bretoens collega waardoor een ruimere wereld voor de kinderen opengaat. Later komt hij in contact met andere pedagogische vernieuwers zoals Montessori, Petersen en Ferrière. Hoewel gefascineerd door de doelstellingen en projecten van hun "Nieuwe Schoolbeweging" zet hij zich al vlug af tegen wat hij "laboratoriumvernieuwers" noemt. Als onderwijzer, dagelijks geconfronteerd met de realiteit van het volksonderwijs, is hij ervan overtuigd dat onderwijsvernieuwing uit de realiteit moet ontstaan. Zijn maatschappelijke ideeën evolueren later in de richting van een intensief samenwerken tussen leerkrachten en het oprichten van coöperatieven. Tijdens de tweede wereldoorlog is hij actief in het verzet. Na de oorlog moet alles opnieuw opgebouwd worden. Niets is overgebleven van de onderwijscoöperatieve. In een mum van tijd sluiten twintigduizend leerkrachten zich aan bij zijn beweging en is de tijd ook rijp voor een internationale Freinetbeweging. F. Ory, een andere Franse onderwijzer verruimde Freinet zijn ideeën. Hij legde nog meer nadruk op de klasdynamiek en het sociale aspect in de klas. Later zou dit de naam institutionele pedagogiek krijgen.

2. Doelstellingen van een school

In het verlengde van de basisideeën van C. Freinet willen wij een school vormen waar kinderen op hun eigen niveau en tempo kunnen leren, vertrekkend vanuit hun eigen belevingswereld en exploitatiedrang. Dingen zelf ontdekken en ervaren is fundamenteel. Dit ervaren interpreteren we erg ruim. In onze school willen wij kinderen zoveel mogelijk stimulansen geven opdat hun belevingswereld zo ruim mogelijk wordt. De stimulansen komen in de eerste plaats door wat het kind aanbrengt. Maar de inbreng kan ook komen van andere kinderen, ouders of de leerkracht. Ook door bezoeken of door een confrontatie met milieu-elementen kunnen stimulansen gegeven worden. Onze school houdt zich aan door de eindtermen voorgeschreven doelstellingen. Deze eindtermen worden op een didactisch gepaste manier geïntegreerd in het klasgebeuren. De werkmethoden om het leerplan te integreren houden in een ver doorgedreven manier rekening met de individualiteit van het kind en het groepsproces. Dit betekent meteen dat we geen twee jaren dezelfde zijn. De door het leerplan opgelegde eisen zullen elk jaar op een andere manier gerealiseerd worden.

Wij willen aan de kinderen ook een opvoeding geven die hen vormt tot vrije, autonome en verantwoordelijke mensen die in staat zijn samen te werken met anderen. Wij willen hen opvoeden tot gewetensvolle mensen, die samen bouwen aan een wereld met vriendschap en vreugde. Oorlog en uitbuiting plaatsen we in een maatschappelijke context.

Kinderen moeten zich volgens ons in de school kunnen ontplooiën tot een gezond evenwicht. Emoties zoals huilen, lachen en boosheid vormen een waardevol gegeven waarmee in de klas gewerkt wordt. Deze emoties worden dus zeker niet door een autoriteit onderdrukt. Belangrijk daarbij is dat kinderen persoonlijk benaderd worden. Kleinschaligheid en een ver doorgedreven contact tussen ouders en begeleiders(-sters) staat hoog in het vaandel van de school.

3. Welke school zijn wij?

In Vlaanderen zijn drie onderwijsnetten.

- gemeenschapsonderwijs
- gesubsidieerd officieel onderwijs
- gesubsidieerd vrij onderwijs met daarin het: katholiek, protestants, islamitisch, israëlitisch, orthodox en niet-confessioneel onderwijs.

Wij behoren tot het gesubsidieerd vrij niet-confessioneel onderwijs.

Onze school stelt zich dus niet op tegen of voor een bepaalde godsdienst of levensbeschouwing. Wij stellen ons uitdrukkelijk open voor alle democratische opvattingen en zien een verscheidenheid van opvattingen als een voordeel.

Daarom opteert de school voor levensbeschouwing.

Men noemt Freinetscholen ook soms 'methodescholen.' Deze noemer omvat echter naast de Freinetscholen ook nog o.a. de Steinerscholen, de Montessori- en de Jena-planscholen. Zij maken allen gebruik van een bepaalde 'methode', doch zijn onderling soms sterk van elkaar verschillend.

We vermelden uitdrukkelijk dat Freinetscholen geen anti-autoritaire scholen zijn. In onze school worden duidelijk normen en wetten gesteld. Maar deze normen worden samen met de kinderen bepaald. Waar het groepsbelang in tegenstelling staat met het individueel belang is overleg nodig. Daaruit vloeien afspraken voort. Eens die afspraken gemaakt, worden ze ook nageleefd.

II Pedagogische pijlers

1. Natuurlijke methode

Als Freinetschool werken wij volgens de Freinetpedagogie, een levende actuele pedagogie. In België hebben we echter ook sinds de erkenning van de Freinetscholen door het Ministerie van Onderwijs rekening te houden met hun eindtermen. Deze eindtermen stellen bepaalde eisen qua leerstof en niveau aan kinderen.

In onze school trachten wij een middenweg te vinden. We passen het leerplan in de Freinetpedagogie in.

We omschrijven dit als volgt:

De natuurlijke methode wordt pedagogisch gestuurd en geleid.

Freinet is leren volgens de natuurlijke methode. Opvoeden is geen ophoping van kennis geven, geen dressuur of conditionering. Naar school gaan is leven. De school is er om de kinderen gelegenheid te geven bezig te zijn met wat er in en rondom hen leeft en om dit uit te diepen. Het is een plaats waar je verder kan gaan kijken, vragen, bewust worden, beheersen, ingroeien in de wereld. De school moet dus levensecht zijn.

De kern van de freinetpedagogiek is "**la methode naturelle**"

Wanneer de school inspeelt op het leven van het kind; als het kind zijn gewone onderzoeksmentaliteit kan voortzetten op school, gaat het kind vanzelf leren. De school wordt een functionele context voor het ontdekkings- en beheersingsproces van het kind. Daar kan er een voortzetting plaatsvinden van het natuurlijke, zinvolle verwerven van kennis en vaardigheden: milieukennis, rekenen, leren schrijven ...

Het woord "natuurlijk" moet goed begrepen worden. Lezen en schrijven is voor het kind geen natuurlijk, maar een cultureel product. Maar de manier waarop een kind ingroeit in deze culturele wereld kan wel natuurlijk gebeuren. Dit kan door het langzamerhand, wanneer het kind er behoefte aan krijgt, te exploreren.

"Het kind moet opgroeien tot een volwassene bij wie, als hij onderkent iets waardevols niet te weten of te kunnen, het plezier in het alsnog weten bewaard is gebleven."

De natuurlijke methode wordt vooral in het lager onderwijs aangevuld door de te volgen richtlijnen van de eindtermen. De eindtermen omvatten een aantal gegevens voor waarden en eisen waaraan het kind moet voldoen volgens een bepaalde leeftijd. Ongeacht of het kind daar rijp voor is of niet. Deze eisen gelden zowel voor taal, rekenen, wereldonderwijs, enz. In het traditionele onderwijs gebeurt leren vooral op basis van de eindtermen. Het is een houvast voor de leerkracht. Ook Freinetleerkrachten ervaren een druk van het leerplan. De kinderen moeten immers kunnen overgaan naar het middelbaar onderwijs.

Met de eindtermen in het achterhoofd stuurt de leerkracht de natuurlijke methode. De leerkracht moet weten waaraan het kind moet voldoen volgens een bepaalde leeftijd maar blijft de wereld van het kind boven de onpersoonlijke eisen van de eindtermen stellen. Door de inrichting van lokalen, door milieuverrijking, door in te spelen op het natuurlijke leren, en door het kind zelf dingen te laten ontdekken, geeft de leerkracht een goede begeleiding.

Werken met de Freinetpedagogie wil zeggen dat we de kinderen ernstig nemen en dat er gewerkt wordt vanuit hun eigen belangstellingssfeer, hun ervaringen.

2. Ervaringsgericht communicatie zelfbeheer expressie

Ervaringsgericht

Het kind centraal stellen is in de Freinetklas het vertrekpunt van de dagdagelijkse realiteit. Aan de basis ligt een groot vertrouwen in de mogelijkheden van de kinderen en een fundamenteel respect voor hun identiteit, hun eigenheid.

De natuurlijke methode geeft de kinderen de kans om hun eigen leerproces te ontwikkelen, om experimenteel rond te tasten. Het kind is actief en experimenteert. Een kind benadert een nieuw voorwerp of een nieuwe situatie met al zijn zintuigen. Het doet er iets mee, het bereikt een zeker resultaat: het slaagt, het mislukt of het vindt geen oplossing. Negatieve resultaten laat het kind vallen, de positieve resultaten herhaalt het en wanneer die positief blijven herhaalt die het nog dikwijls. Zo ontstaat een voorraad geslaagde resultaten die een kind aanwendt bij de volgende experimenten.

Deze geïntegreerde resultaten vormen eigenlijk zijn kennis. Ze zijn zelf opgebouwd door een eigen weg te volgen.

Maar het kind leeft niet alleen. Het experimenteert ook samen met anderen. Zo ontstaat het groepsexperiment.

Zo leren ze met elkaar omgaan, eigen standpunten in te nemen, eigen keuzes te maken. In die optiek blijft er geen traditionele klas meer over maar een groep kinderen en volwassenen die coöperatief leeft en werkt.

Alles wat er gebeurt heeft er een zin. Er bestaat een degelijke, door de groep beheerde structuur en organisatie.

"Kinderen ernstig nemen" betekent in de eerste plaats dat het onderwijs gebaseerd is op een betrokkenheid bij wat er in de wereld gebeurt en op een kritische analyse ervan. Een eigen expressieve creatieve inbreng van de kinderen vult dit aan. Maar dit ervaringsgericht

leren heeft soms een stimulans nodig. Dat zit vervat in de houding van de leerkracht met het oog op de versnelling van dit leerproces.

De materiële opbouw

Het specifieke aan de manier van ons werken is het verdelen van de klasruimte in aparte hoeken. Elke hoek heeft zijn specifieke materialen. Er is een rijk aanbod van materiaal dat de kinderen uitnodigt tot onderzoek en expressie.

Technieken als vrije tekst, klasraad, correspondentie, atelier, projectwerk, drukkerij en praatronde brengen een zeer rijke voedingsbodem tot stand voor ervarend en coöperatief leren en leven. Tegelijk zijn ze ook een logisch gevolg van een klasgebeuren waar iedereen aan bod kan komen, waar ieder zich vrij kan uiten.

Wanneer je in groep leeft en werkt moet je samen praten en beslissingen nemen. Dit gebeurt in de klasraad. Projectwerk begint dan weer bij het verlangen om een bepaald voorval of gegeven uit de ervaringswereld te onderzoeken.

Maar geen enkele van de vermelde technieken kan op zich bijdragen tot een fundamentele andere klaspraktijk. De verwevenheid en onderlinge verbanden tussen alle werkmiddelen is typerend voor de Freinetpedagogie. "La part du maître"

Een zeer belangrijke factor in de materiële voedingsbodem is de leerkracht. Zijn machtspositie is verregaand afgebouwd door de coöperatieve werking. De leerkracht krijgt daartegenover coördinerende en helpende functies. Hij volgt de individuele ontwikkeling van elk kind en helpt het om zoveel mogelijk "leerprocessen" te doen slagen en zorgt voor de nodige infrastructuur.

Vrije expressie

Er kan geen ervaringsleren zijn zonder vrije expressie en communicatie. In een klas waar met elkaar geleefd en gewerkt wordt in materieel en sociaal stimulerende voorwaarden, doen zich iedere dag nieuwe dingen voor. Er bieden zich iedere dag nieuwe onderzoeksterreinen en ervaringsmomenten aan. Door zich vrij te uiten ontwikkelen kinderen een creatieve basishouding.

Vrije expressie heeft steeds communicatie als doel. Communicatie met woorden, muziek, toneel, schilder- en beeldhouwwerk, film, ... is een basisbehoefte. Door zelf te creëren leren kinderen tevens oorspronkelijk, origineel een persoonlijk werk van anderen waarderen. De Freinetpedagogie ligt dus aan de basis van het Freinetonderwijs. Het is echter geen pedagogie die af is. Het is elke school en dan nog is elke klas die zijn weg binnen de structuur Freinet en eindtermen tracht te vinden.

Hierna volgt de uiteenzetting van de technieken die we in onze Freinetschool gebruiken.

3. Maatschappelijk engagement

De Torteltuin is een school met als pedagogische basis de "Freinetpedagogie". Ze steunt een sociaal-democratische coöperatieve basisbewerking.

" De opvoeding op school staat niet los van de maatschappij: er zijn geen eenzijdige gedragsverhoudingen, maar de opvoeding vindt plaats door democratisch/coöperatief overleg."

" De democratie van morgen wordt voorbereid door de democratie op school. De school kan door haar voorbeeld de echte democratie voorbereiden. Een autoritair schoolsysteem kan geen democratische burgers vormen. Autoritaire gewoonten zitten diep in ouders en leerkrachten verankerd. Het is de taak van ouders en leerkracht manieren te vinden waarbij de leerlingen de kans krijgen hun eigen wegen te vinden. Opvoedkundig moeten ze ervoor zorgen leerlingen zoveel mogelijk aan het woord te laten, door leerlingen individueel en in groep zo breed mogelijk initiatieven te laten nemen. Dat werkt eerder dan leerlingen te dwingen. niemand werkt op bevel, niemand houdt ervan gedwongen te worden..."

Celestin Freinet

4. Opvoeden tot kritische wereldburgers.

- De school kan een bijdrage leveren aan de vorming van kritische mensen die in staat zijn om in hun eigen situatie samen met anderen zoveel mogelijk verantwoordelijkheid te dragen.
- Leerkrachten werken mee aan die vorming: een kerntaak is de leerlingen medeverantwoordelijkheid bij te brengen, verantwoordelijkheid voor de directe leefomgeving, het samenleven en de kwaliteit van het leven in de toekomst.
- Leerlingen maken kennis met de wereld in al haar facetten en worden opgevoed tot kritische wereldburgers, burgers die niet alleen de middelen hebben om de wereld om hen heen te ordenen, maar ook de creativiteit om vorm te geven aan die verantwoordelijkheid.
- Opvoeding begint bij de schoolorganisatie zelf. Het beheer en de organisatie worden verdeeld over de leerkrachten, de ouders en de kinderen. Er wordt samengewerkt om de school aan te passen aan de behoeften van de leerlingen. De school gaat in tegen discriminatie en ontbuiting van de mens.
- Een Freinetschool helpt leerlingen de eigen wereld te ordenen en met leerlingen keuzen te maken en de daarbij horende achtergrondkennis samenhangend te verwerven.
- Een Freinetschool helpt leerlingen hun eigen belevingen te ordenen en leerkrachten en ouders zoeken met de leerlingen uit hoe ze hun belevenissen ervaren.

5. Leren omgaan met verschillende machtsvelden

Machtsongelijkheid is een maatschappelijk probleem dat menig een regelmatig ervaart. In Freinetgroepen gaan leerkrachten, leerlingen en ouders op een zo gelijkwaardig mogelijke manier met elkaar om. Onder andere:

- klasvergaderingen ouders en begeleiders
- algemene vergadering + RvB
- leerkrachten en leerlingen onderling overleg:
- klasorganisatie: klasraad
- afspraken
- schoolorganisatie: kinderparlement

6. Afspraken

Binnen de klas- en schoolorganisatie leren de kinderen – ouders – leerkrachten – met onderlinge verschillen omgaan. Ze leren besluiten nemen en aanvaarden. Zo gaan ze op een positief democratische manier met gezag en macht om.

In onze school kunnen leerlingen bepaalde beslissingen mee bepalen. Zij hebben niet alleen inspraak via hun klasraad en kinderparlement maar hebben door hun mondigheid ook een vorm van invloed.

Met die invloed leren ze zelf omgaan. Want die is niet onbeperkt. Hoever die invloed reikt is vooraf afgesproken en wordt hen ook duidelijk gemaakt.

7. Leerkrachten en ouders nemen leerlingen au sérieux.

Daardoor ervaren kinderen dat er echt naar hen geluisterd wordt. Leerlingen leren over allerlei onderwerpen praten, actief hun taal gebruiken. Het gaat er daarbij om dat ze leren problemen aan te pakken, leren dat er problemen zijn waar ze zelf wat aan kunnen doen. Het is de moeite waard te leren de gevoelens onder woorden te brengen. In onze moderne samenleving wordt steeds meer een beroep gedaan op taalvaardigheid van kinderen en

volwassenen. Een goede taalvaardigheid maakt "mondig", onafhankelijk en zelfstandig. Het geeft een gevoel van eigenwaarde. Bovendien leggen de leerlingen zelf voortdurend verbanden met de hen omringende wereld. Ze ervaren hoe sociale verbanden in elkaar zitten en hoe regels daarbij ontstaan. Leerlingen komen op zo'n manier te weten waarvoor regels kunnen dienen en of die wel of niet overtreden of veranderd kunnen worden.

8. Solidariteit

De school is een groepsgebeuren. Daarin moet ieder individu zijn plaats vinden, ook de zwakkere, de minder mondige, de gehandicapte, de minder welvarende.

- Op school leren kinderen belangstelling voor elkaar op te brengen. Dat is niet alleen het geval binnen de klas, maar ook oudere kinderen tonen respect en belangstelling voor de jongere en omgekeerd.
- Solidariteit wordt ook verlangd in het leerkrachtenteam. Een leerkracht in onze school dient ondersteunend te werken naar zijn of haar collega's.
- datzelfde vragen we ook tussen ouders onderling.
- En er is zeker een betrokkenheid met maatschappelijk zwakkere groepen. De school maakt een duidelijke keuze om armoede te veroordelen, derde en vierde wereldbewegingen te ondersteunen, engagementen op te nemen naar de zwakkeren in onze samenleving.

9. Zelfbeheer en coöperatieve

Eén van de typische dingen in een Freinetklas is dat ieder kind op eigen tempo kan evolueren terwijl er anderzijds heel veel belang gehecht wordt aan het groepsproces. Er ontstaat zo een coöperatieve situatie waarbij iedereen verantwoordelijk is voor de goede gang van zaken, dus ook voor de anderen. Het elkaar helpen is niet langer leerstof uit godsdienst- of moraalles maar dagelijkse praktijk.

Elkaar helpen beperkt zich niet alleen tot een steun geven bij het verwerken van een leerstofelement. Ook op het emotionele vlak leren we kinderen elkaar te dragen. Dit betekent geenszins een stimulans tot zeemzoeterig gedrag. Integendeel, conflicten, eigen aan kinderen en aan een groepsgebeuren, worden ook samen behandeld.

In een coöperatieve klas kan het gebeuren dat er op een moment verschillende activiteiten aan de gang zijn. Zoiets is slechts mogelijk door een nauwgezette organisatie en een boel duidelijke afspraken. Iedereen dient daar zijn eigen verantwoordelijkheid op te nemen en de andere groepsleden te controleren op het naleven van de afspraken.

Ook voor het zich veilig voelen van iedereen dient een grondige structuur te worden uitgebouwd. Minder mondige kinderen zullen in een coöperatieve klas toch aan hun trekken komen gezien de groepsafspraken erop gericht zullen zijn enerzijds de zwaksten te beschermen, anderzijds hen te stimuleren mondiger te worden.

Binnen deze structuur kunnen kinderen mee de organisatie van een school- en klasgebeuren regelen. Zij zijn in staat groepsafspraken te maken, beslissingen te treffen waarbij het eigenbelang ondergeschikt wordt gemaakt.

Daarom wordt in een Freinetklas heel veel gepraat. Kinderen leren al vroeg hoe ze de werkelijkheid van de school mee kunnen organiseren en hoe ze hun invloed kunnen aanwenden voor het realiseren van een goed draaiende school.

III Freinettechnieken

1. De ronde

De ronde is de motor van de klas. Elke dag begint 's morgens met een ronde.

In dit kringgesprek kan elk kind op een georganiseerde manier zijn zegje doen. De eigen belevenissen en ervaringen die de kinderen vertellen grijpt de leerkracht aan om verder als leerstof te benutten.

Even verduidelijken:

het doel van de ronde is dat de kinderen:

- vertellen over hun belevenissen dromen en wensen
- meegebrachte spullen tonen en erover vertellen
- naar elkaar luisteren
- belangstelling opbrengen voor anderen
- leren reageren op elkaar
- actief hun taal ontwikkelen
- meer mondig gemaakt worden
- leren te praten voor een grote groep over hun eigen ervaringen
- leren om gevoelens te uiten
- interessepunten gebruiken als basis voor: projecten, teksten, taalwerken, atelier, afspraken, rekenen, kinderparlement, ...

De ronde loopt volgens bepaalde afspraken en regels die in het begin van het schooljaar gegroeid zijn. Door de afspraken en het gebruik van steeds dezelfde formuleringen zijn ook jonge kinderen perfect in staat om de ronde te leiden en te volgen. Eén van de kinderen leidt het gesprek.

Voorbeelden van formuleringen zijn:

"De ronde begint, wie heeft er wat te vertellen?"

Dit gesprek kan dan ook weer genoteerd worden in een rondeboek door de begeleider of één van de kinderen.

Doordat de ronde in iedere klas aanwezig is en omdat er dezelfde afspraken gelden worden de kinderen er heel vertrouwd mee in de loop van hun schoolleven.

Naargelang de leeftijd van de groep kinderen worden er andere eisen en verwachtingen gesteld t.a.v. de ronde. Zo is een ronde bij de jongste kleuters veel vrijblijvender dan een ronde in de 2de of 3de graad. Er zit een gradatie binnen de ronde van jong naar oud.

Deze gradatie loopt:

- van vrijblijvend naar gericht vertellen
- gericht invullen van wat er wordt verteld
- de leiding van het gesprek gaat van leerkracht meer en meer over naar het kind

Tijdens de ronde komen regelmatig onderwerpen aan bod die de kinderen boeien maar op dat ogenblik niet behandeld worden. De klasgroep bewaart deze ideeën (de ijskast). Ze kunnen later op een geschikter moment aan bod komen.

2. De vrije tekst / tekening

Taal leer je door zinnen te gebruiken en vervolgens na te denken over je taalgebruik. Dit betekent dat voor het onderwijs zoveel mogelijk situaties moeten gezocht en benut worden waarin kinderen taal actief kunnen gebruiken.

De gecreëerde taalsituaties moeten zo levensecht mogelijk zijn. De kinderen moeten mee verantwoordelijk zijn voor de inhoud van het taalonderwijs en ze moeten vaardigheden in dit verband zinvol kunnen toepassen.

Eén van onze technieken om kinderen tot een grotere taalvaardigheid te brengen is de vrije tekening die in de lagere school evolueert naar een vrije tekst.

In de kleuterschool

Bij de kleuters is de eerste grafische uiting of mededeling een tekening. Een kind geeft een betekenis aan wat het tekent. Dit wordt door de leerkracht in de vorm van een korte uitleg bij de tekening geschreven. De kleuter ontdekt dat hij zich door middel van een tekening kan uitdrukken. Op een bepaald ogenblik wint de tekst aan belang en is de tekening nog slechts invulling.

De woorden van de eerste teksten leert het kind spelenderwijs kennen. Achteraf wordt de koppeling klankletterteken spontaan ontdekt. Dit is al doende leren en schrijven.

In de lagere school

Een vrije tekst/tekening moet werkelijk vrij zijn om zijn opvoedkundige waarde te behouden.

Op school moet het kind de gelegenheid krijgen om zijn gedachten, belevenissen ideeën zowel mondeling als schriftelijk te uiten, met zo weinig mogelijk belemmeringen te aanzien van plaats en tijd. Dan zijn tekening en/of tekst ongedwongen, levensecht en verbonden met de leefwereld van het kind.

We hoeden er ons voor te tekenen/schrijven om te tekenen/schrijven. Want zo een oefening ontaardt al heel gauw in een plichtsmatig moeten. De vrije tekst/tekening is dus iets anders dan een opstel met een vrij onderwerp.

Kinderen worden in een Freinetschool gestimuleerd om te schrijven / tekenen wanneer tekst / tekening functioneel worden en een natuurlijk doel dienen.

Zo kan men:

- de tekst / tekening als uitgangspunt nemen voor het klasgebeuren
- met de tekst / tekening gaan werken; verknippen, ermee spelen, verschillende mogelijkheden mee uitproberen, grammaticaal analyseren en verbeteren.
- tekst / tekening als communicatiemiddel gebruiken. Ze kan door anderen gelezen worden. Het resultaat is een correspondentie, een muurkrant of een klas- of schoolkrant.
- tekst / tekening als expressiemiddel gebruiken.

Er moeten dus voldoende stimulansen zijn om te schrijven. Wanneer met de tekening of de geschreven tekst niets gedaan wordt, dan heeft het voor het kind weinig zin om te tekenen of te schrijven.

Zich door woord en gebaar uiten van het kind, hoe gebrekkig de vorm ook soms kan zijn, en we geloven sterk in de opvoedkundige waarde van de vrije tekst of tekening.

3. Drukken

Met het drukken beogen we de teksten en tekeningen die ontstaan zijn uit een natuurlijke behoefte tot communicatie, te vermenigvuldigen en te verspreiden.

De druktechniek biedt bovenop mogelijkheden tot samenwerking, expressie en handvaardigheid. Het is tevens een middel om tijdens een actieve bezigheid aandacht aan spelling en taalontleding te geven.

Een tekst of tekening bewaren en vermenigvuldigen kan op veel manieren: via de drukpers, de typemachine, het kopieerapparaat, computer met printer, fax e.a.

4. Andere druktechnieken

Een onuitputtelijk lijstje van allerlei druktechnieken en illustratievormen:

- textielafdruk
- houtdruk (o.a.-sjablonen)
- monoprint
- kartondruk
- textieldruk
- houtdruk
- aardappelgravure / druk
- plantendruk / natuurlijke materialen

Met de tekeningen van de kleuters of de teksten van de kinderen wordt geregeld een boekje, een klaskrant gemaakt. Zo een klaskrant geeft aan een buitenstaander een goed beeld van wat er leeft in de klas. De klaskrant kan aan bezoekers getoond worden, mee naar huis genomen worden of kan verstuurd worden naar correspondenten.

5. Correspondentie

Door te corresponderen is het kind weer op een functionele manier met taal, andermans ervaringen, belevenissen, opvattingen, leefsituaties en cultuur bezig. De muren in de klas en de school worden doorbroken. Dit houdt een verruiming van de sociale contacten, van de horizon van het kind in. Door te corresponderen met anderstalige of buitenlandse scholen en klassen voegen we nog eens een extra dimensie hieraan toe.

Het ontvangen van correspondentie kan ook een aanleiding of een stimulans zijn om bepaalde projecten op te starten, om informatie over een bepaald item op te zoeken, om te discussiëren, om uitstappen te maken, kortom om allerlei activiteiten uit te werken.

Het kind leert op deze manier begrip te hebben voor anderen en niet alles onmiddellijk vanuit een eigen normenpatroon te beoordelen.

Naast deze rijke inhoud komen er ook een aantal praktische activiteiten bij kijken zoals het werken met briefwegers, prijslijsten, frankeren, het posten ... enz.

Er zijn zeven vormen van correspondentie:

- een kind correspondeert met een kind
- een kind correspondeert met een klas en omgekeerd
- een klas correspondeert met een klas
- een groepje correspondeert met een groepje
- een groepje correspondeert met een klas
- een school correspondeert met een school

Correspondentie kan naast de vrije teksten en klaskranten aangevuld worden met al dan niet gedrukte teksten met privé-belevenissen, tekeningen, knutselwerkjes, cassettes met teksten, nieuwe liedjes of versjes enz.

6. Het levend rekenen

Het kind dient vanuit een concrete situatie betrokken te zijn bij wiskundige handelingen. Het gebeuren in de klas en de belevenissen van de kinderen buiten de school zijn in het "levend rekenen" eveneens de uitgangspunten.

De kinderen stellen dikwijls vragen waaruit blijkt dat ze willen rekenen of met wiskundige begrippen willen werken.

- Hoever is het van hier tot aan de sporthal?
- In welke boterhammendoos kan het meest?
- Hoe groot is de klas, mijn bank, een boek?
- Wie is het kleinste, wie is er groter, wie is het grootst?
- Hoeveel vragen we voor onze klaskrant als de onkostenfr. zijn?

Veel aandacht moet geschonken worden aan elementaire rekenactiviteiten. Daarom dient er allerlei materiaal aanwezig te zijn: linealen, meetstokken, weegschalen, maatbekers, dobbelstenen, gewichtseenheden als meel, bonen, knopen, eikels, ... druppelteller, thermometer, zandloper.

Ook het bijhouden van een klaskas geeft genoeg aanleiding tot rekenen.

Om het rekenonderwijs volledig op punt te zetten gebruiken we rekenfiches die kindgericht zijn.

Het levend rekenen begint in de school vanaf de kleuterklas. De kleuters zijn tijdens hun spel spontaan bezig met rekenkundige begrippen. De leerkracht speelt doelbewust in op concrete situaties waarin bepaalde aspecten van rekenen aangebracht en uitgediept worden.

7. Klassikale lessen

Op een bepaald ogenblik kan een hele klasgroep geconfronteerd worden met een probleem. Dan is het erg logisch dat men deze oplossing samen zoekt. Dit bevordert bovendien de groepssfeer en de samenwerking.

Ondanks het feit dat we ernaar streven om de leerlingen zo individueel mogelijk te benaderen en ieders tempo en niveau te respecteren, zijn dus ook klassikale lessen (= lessen voor de hele klasgroep) binnen deze manier van werken verantwoord en nuttig. In zo'n geval hoeft niet elk kind in zijn eentje een oplossing te zoeken, samen raak je er vlugger uit en elk groepslid kan helpen het gezamenlijk doel (het vinden van een oplossing) te bereiken. De leerkracht kan ertoe beslissen alle kinderen aan de klassikale les te laten deelnemen.

Om bepaalde technieken of leerstofonderdelen aan te brengen kan de klas opgesplitst worden in niveaugroepjes. De leerkracht bouwt dan met een aantal kinderen die ongeveer op hetzelfde peil staan een activiteit uit. Ze brengt hen bijvoorbeeld een extra les aan terwijl de andere kinderen een andere activiteit doen.

Deze niveaugroepen kunnen per leeftijdsgroep (bv. 1 ste leerjaar) of helemaal gemengd (bv. de kinderen die vlot tot tien tellen) samengesteld worden.

In zulke lessen kunnen een waaier van oplossingsmethodes ontstaan, kunnen kinderen met elkaar in discussie gaan, mekaar aanvullen en mekaar uitleg geven.

Zowel klassikale lessen als lessen in niveaugroepen worden sterk begeleid door de leerkracht. Ze worden overwegend op initiatief van de leerkracht gegeven. Ze kunnen ook door de kinderen aangevraagd worden of spontaan ontstaan. Ze verschillen vaak niet veel van lessen in het traditioneel onderwijs, alleen staan ze niet zo vast op de dagplanning.

8. Atelier

In een atelier leren of oefenen we technieken (bv. schiltechnieken, breien, houtbewerking, arabische dans...)

Het gaat hierbij niet zozeer om het creatieve denkproces, maar wel om de pure handeling. Dit kan weliswaar later tot een creatief proces leiden.

Zo'n atelier kan aangebracht worden door een leerkracht; ouder, specialist of een ander kind. Men werkt klassikaal of in groepjes. De leerkracht waakt erover dat alle kinderen zich de technieken eigen maken.

Meestal ontstaan ateliers op basis van ervaringen en interesses die er in de klas leven. Binnen de projectwerking kan er ook atelier ingelast worden (bv. brood bakken binnen het project gezond eten).

9. Expressie

We vinden het de taak van de opvoeder om ieder kind te stimuleren in zijn streven naar ontdekking. Zij moet het kind vertrouwen geven in zijn mogelijkheden om de opgedane ervaringen op eigen wijze weer te geven. De gevoelens maken dan evenzeer deel van uit. Expressie is uitdrukken, expressie is een naar buiten gebrachte innerlijke beweging. Door creatieve expressie zal het kind een vollediger inzicht in de dingen krijgen en zijn zienswijze steeds duidelijker en intenser leren uitdrukken. Door zelfstandig te leren, denken, voelen en oordelen, zal het kind vertrouwen krijgen in het leren.

Binnen onze Freinetschool maken wij veel plaats voor expressie. Zowel beeldende, dramatische, dans- en muzikale expressie komen aan bod.

Muzikale expressie is het gebruik maken van klanken en geluiden, ritme, melodie enz., al dan niet met instrumenten. We spreken over beeldende expressie wanneer we ons uiten door middel van vormen, lijnen, kleuren en beelden met behulp van materialen. In dramatische expressie gebruiken we taal en spel. De bewegingsexpressie is het zich uitdrukken via de beweging van ons lichaam.

De kinderen bepalen zelf in welke vorm zij bepaalde ervaringen gieten en de leerkracht heeft hierin een verrijkende rol. De leerkracht stimuleert de kinderen om zich door creatieve expressie te verrijken.

Vooraf het werkproces is belangrijk, het resultaat is maar een gedeeltelijke neerslag. Als leerkracht kun je technieken aanbieden om dit resultaat rijker te maken, maar het denk- en werkproces bij het kind is het belangrijkste.

Als de leerkracht merkt dat de kinderen niet zelf tot bepaalde vormen van expressie komen (bv. muziek) of hierin niet ver genoeg geraken of geremd zijn, neemt ze het initiatief om hieraan met de hele klasgroep te werken. Zo probeert de leerkracht het kind flink op weg te zetten. Wij doen hiervoor soms beroep op meer gespecialiseerde mensen.

In een Freinetklas is het belangrijk dat de kinderen zich durven uitdrukken.

10. Vrije-werktijd (V.W.T.)

In het woord vrije-werktijd vinden we de begrippen vrij, werken en tijd terug. In deze werkvorm leren kinderen zelfstandig kiezen wat ze gedurende een stukje tijd gaan doen. Het element werken verwijst naar de zinvolheid van de taak die men zichzelf oplegt en meteen ook naar de eis dat men die taak ook leert afwerken.

Tijdens de V.W.T. werkt ieder kind alleen of in kleine groepjes aan wat het zelf gekozen heeft, op eigen ritme.

De V.W.T. wordt telkens gepland. Ieder meldt wat hij / zij wil doen. Het werk wordt georganiseerd. Naast individueel werk of inoefenwerk kan er van alles aan bod komen. Het is belangrijk de keuze van de kinderen in het oog te houden. Op die manier komen de interesses van de kinderen duidelijk naar voor. De begeleider kan zich met elk kind afzonderlijk bezighouden, met die dingen waar het op dat ogenblik mee bezig is.

Natuurlijk verschilt de V.W.T. zowel qua aanbod als qua frequentie, tussen de verschillende leeftijdsgroepen.

11. Uitstappen

Uitstappen zijn een gewone zaak in de Freinetklassen en horen bij het lestijdenpakket. Het is een vorm van de natuurlijke methode.

De uitstappen gebeuren in het kader van verschillende klasactiviteiten en/of doelstellingen:

- als start van een belangrijke activiteit
- om dingen zelf waar te nemen of te observeren
- als aanbod van de begeleiding of van de kinderen
- als aanleiding van een project of thema

Wanneer de kinderen voor iets kiezen wat niet enkel in boeken te vinden is, gaat de groep op stap. Elke uitstap, groeps- of klassikaal gebonden, staat onder begeleiding van een volwassene (leerkracht of ouder).

Ouders helpen zowel op praktisch als inhoudelijk vlak.

Tot de socio-culturele uitstappen behoren:

- theater- en museumbezoeken,
- naar tentoonstellingen en ambachtstui gaan
- andere boeiende bezienswaardigheden gaan bekijken.

Extra-muros uitstappen zijn schoolse activiteiten met een opvoedend en onderwijzend karakter. Ze worden uitsluitend georganiseerd tijdens de schooluren.

Daaronder vallen:

- Openluchtklassen: zee-, bos- of boerderijklassen
- Schoolreizen of excursies
- Didactische uitstappen voor projecten
- Correspondentiebezoeken: een bezoek aan of met de groep waarmee men correspondeert
- Natuurwandelingen onder begeleiding van natuurgidsen

12. Projecten en thema's

Via projecten en thema's kunnen in een Freinetschool kinderen hun eigen leefwereld verkennen, uitdiepen en verwerken. Zij vertrekken daarbij van de eigen ervaringen. Zij leren bij de afsluiting van een project ook hun kennis door te geven aan anderen.

Bij projectwerk bundelt men alle mogelijke informatie samen tot een afgewerkt geheel. Dit gebeurt o.a. via opzoekings- en denkwerk, atelier en expressie, ...

We vertrekken steeds vanuit de ervaringen van de kinderen. In de praatronde of op anderen momenten van de dag komen er onderwerpen ter sprake waardoor de kinderen geboeid zijn.

De kinderen kiezen of ze individueel of in groepjes werken aan het onderwerp. De voorstellen die niet onmiddellijk kunnen doorgaan worden bewaard in de "frigo".

Er kunnen verschillende thema's tegelijkertijd lopen. Elke projectgroep staat onder begeleiding van een volwassene (leerkracht of ouder). Aan projecten werken we met de hele klas samen.

Hoe komt een project/thema tot stand?

Eerst wordt een werkplanning opgemaakt. Dit omvat het onderwerp, vragen over het project, de werkverdeling, de vermoedelijke tijdsduur en de voorstellingswijze. Dit laatste groeit in de loop van het project en wordt duidelijker naar het einde toe.

Het eindresultaat kan zijn: een boek, een tentoonstelling, een lied, een vers, enz.

Informatie voor projecten halen we uit:

- klas en schooldocumentatie
- de openbare bibliotheek
- meegebrachte krantenartikels, tijdschriften en allerlei illustraties
- eigen gemaakte projectwerkjes van de kinderen
- uitstappen
- onze omgeving

Het is belangrijk dat afgewerkte producten worden voorgesteld aan de rest van de klas, aan andere klassen, aan de ouders of aan buitenstaanders. Zo hebben anderen ook wat aan het gedane werk. De originele neerslag van het werk blijft in de klas bewaard als documentenmateriaal.

13. Klasraad – klasafspraken

De klasraad geeft een regulerende functie en organiseert het klasleven. In de klasraad komt het reilen en zeilen van de klas als groep aan de orde. Dit wordt besproken aan de hand van de opmerkingen die opgeschreven worden in het raadboek met volgende rubrieken:

- ik stel voor ...
- ik feliciteer ...
- ik vind dat ...

Het is belangrijk dat er hier een duidelijke procedure is die erg verschillend is naargelang de leeftijd. De leerkracht neemt ook deel aan de klasraad en heeft een vetorecht, maar dat wordt zo weinig mogelijk gebruikt. De leerkracht zorgt ervoor dat het gesprek op een positieve manier verloopt.

14. Klaskas

De klaskas is een onderdeel van de klascoöperatieve. Kinderen zorgen voor financiële middelen voor bepaalde initiatieven en beheren die naar eigen goeddunken. Dit is echter altijd in samenspraak met de hele groep. De initiatieven die voor financiële middelen moeten zorgen kunnen gaan van 't verkopen van de klaskrant en zelf geproduceerde dingen tot het opzetten van speciale atelieractiviteiten. Soms wordt ook geld geschonken aan een goed doel. (AZG, ...)

Met dit aangebrachte geld wordt meestal dingen aangebracht waar de klas echt behoefte aan heeft. Vooraf wordt dit met de hele groep goed besproken.

In het beheren van de klaskas primeert het pedagogische doel: financiële verantwoordelijkheid, productieve arbeid en zelfvoorziening.

15. Verantwoordelijkheden

Een ander deel van de school- en klascoöperatieve is de gedeelde verantwoordelijkheid van de verschillende leden van de groep voor het goede verloop van het klas- en schoolgebeuren.

Dit houdt in dat de kinderen moeten bijdragen in de taken van de klas en van de school.

De klastaken zijn o.a.:

- vegen
- planten water geven
- dieren verzorgen
- rondelider
- stoelen en tafels vegen en goed zetten
- krijtbord afwassen
- ...

Er zijn ook een aantal taken die de andere klasgroepen of de hele school aanbelangen, nl.

- netheid op de speelplaats
- de verantwoordelijkheid van de groten om aandacht te hebben voor de jongere kinderen
- ...

Door de betrokkenheid met de school en de klas worden de taken goed ter harte genomen. Kinderen zijn immers zeer gevoelig voor kritiek van de oudere klasgenoten.

Er kunnen bepaalde taken wegvallen in de loop van het jaar en andere taken ontstaan naar aanleiding van een bepaalde situatie.